

REGIONALNI SAJAM POSLOVA

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

5

ZEMALJA

4.706

ISPITANIKA

20

PITANJA

www.regionalnisajamposlova.com

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	3
Važnost faktora pri odabiru poslodavca	7
Najvažniji faktori za dobivanje posla	12
Očekivana plaća	18
Razmišljanje kandidata o promjeni posla	20
Strah zaposlenih za radno mjesto	25
Željeni tip vlasništva poslodavca	30
Trajanje statusa nezaposlenog	35
Tip posla koji traže nezaposleni	37
Povratne informacije na prijavu na posao	41
Očekivano vrijeme zaposlenja nakon školovanja	45
Zainteresiranost za stjecanje radnog iskustva kod mladih	47
Zaključak	53

Cijenjeni čitatelji,

*U smiraj još jedne poslovne godine, u trenucima dok sagledavajući učinjeno tragamo za rješenjima uz koja ćemo spremno dočekati razdoblje pred nama, s ponosom vam predstavljamo rezultate ovogodišnjeg **Regionalnog istraživanja stanja na tržištu rada**.*

Istraživanjem, koje smo proveli uz svesrdnu podršku naših partnera iz regije - portala Poslovi Infostud iz Srbije, MojPosao.ba iz Bosne i Hercegovine, Vrabotuvanje.com iz Sjeverne Makedonije te Deloglasnik.si iz Slovenije, iznova smo širom 'odškrinuli vrata' regionalnog tržišta rada s ciljem stjecanja jasnije slike što nam je činiti kako bismo očuvali i unaprijedili poslovanje, zadržali kvalitetne zaposlenike te u naše redove privukli nove, talentirane kandidate.

Pored stanovitih posebitosti i unikatnosti svakog pojedinog tržišta, istraživanjem su utvrđene i brojne podudarnosti u stavovima, obrascima ponašanja i promišljanjima posloprimaca koji su sudjelovali u istraživanju.

*Primjerice, unatoč uvriježenom mišljenju kako je visina plaće odlučujući faktor prilikom odabira radnog mjesta, većina posloprimaca iz regije ipak na prvo mjesto stavlja - **međuljudske odnose**.*

Također, iako smo svjesni činjenice koliko je izazovno doći do radnika, istraživanje je pokazalo kako i dalje pozamašan broj poslodavaca ne odgovara na zaprimljene prijave kandidata. Time, osim što povremeno propuštaju zaposliti kvalitetnog djelatnika, nehotice pridonose stvaranju loše slike o kompaniji u javnom prostoru, što može imati dugoročne negativne posljedice.

Prema istraživanju, u godini pred nama čak dvije trećine zaposlenih u Hrvatskoj namjerava promijeniti posao, a u velikom postotku to planiraju i posloprimci iz drugih država. Stoga, ako želimo ostati konkurentni i ravnopravni sudionici tržišta rada neophodno je oslušivati, prepoznati i razumjeti potrebe onih bez kojih je uspjeh u poslu neostvariv.

Uvjereni smo kako će vam pouzdane i vjerodostojne informacije te relevantni podaci prikupljeni ovim istraživanjem pridonijeti pronalasku odgovora na brojna pitanja s kojima se susrećete.

Uživajte u čitanju!

Kronični nedostatak radne snage, koji se očituje u bespoštednom nadmetanju za svakog, a posebice kvalitetnog radnika, svakim danom postaje sve naglašeniji. Zbog toga dosljedno praćenje trendova na tržištu rada, uz uvažavanje mišljenja posloprimaca, postaje nužnost u poslovanju svakog odgovornog poslodavca.

MojPosao kao dio velike internacionalne grupacije Alma Media prati sva zbivanja koja se neprestance odvijaju na drugim, razvijenijim tržištima rada od našeg kako bismo, radeći na razvoju novih inovativnih i korisnih usluga i proizvoda i anticipirajući nadolazeće promjene na tržištu rada, osmislili rješenja koja će vam pripomoći u prevladavanju nekih budućih izazova.

Nataša Pučar

Voditeljica Odjela prodaje portala MojPosao

Dragi partneri,

Prvo, želim svima da vam zahvalim na poverenju koje ste nam ukazali i u ovim izazovnim vremenima. Slika ovogodišnjeg stanja na tržištu rada slična je, kako u Srbiji, tako i u regionu. Potpuno neočekivano u drugoj godini globalne pandemije, ponuda poslova je nadmašila i najoptimističnije projekcije i sve dosadašnje nivoe. Kandidati uzvraćaju rekordnim posetama portalima za zapošljavanje. Moglo bi se zaključiti da je tržište vrlo aktivno. I zaista jeste.

A ipak... sigurna sam da svi osećate da ipak nekako nema dovoljno adekvatnih kandidata koji bi podmirili rastuće potrebe tržišta. Tačno: u apsolutnim brojkama rastu značajno i ponuda i potražnja. Ali ponuda ipak mnogo brže i zato osećamo deficit kandidata. Takvo stanje povećava izbjirljivost, ali i pregovaračku moć kandidata i pritisak na kompanije da se istaknu u moru drugih i privuku najbolje ljude u svoje redove. To zahteva mnogo rada na uspostavljanju dobre klime i kulture, dobrih radnih uslova, uslova za razvoj zaposlenih, povećanju zarada, benefita i raznih fleksibilnosti... a onda i mnogo rada na komuniciranju svojih snaga eksterno van kompanije.

Možda neće biti lako, ali, kao i uvek, tu smo za vas.

Želim vam dobro zdravlje, odlične zaposlene i puno uspeha.

Sonja Četković

Direktor grupacije, Poslovi Infostud

Deloglasnik drugu godinu zaredom sudjeluje na Regionalnom sajmu zapošljavanja, a bilježimo izvrstan rast - više od 28% posjetitelja više nego lani i više od 34% više prijava nego prošle godine. Takav rast poslodavcima osigurava izvrsnu vidljivost. U vrijeme kada je nezaposlenost u Sloveniji na vrlo niskoj razini i još uvijek pada, vrlo

je važno osigurati dobru vidljivost i stalnu prisutnost poslodavaca među aktivnim i pasivnim tražiteljima posla. Našim alatima poslodavci dopiru do obje skupine, a prije svega dobivaju priliku da se predstave u novom, drugačijem svjetlu uz suvremene alate koji su bliži suvremenim tražiteljima posla.

Regionalni sajam poslova uspješno je povezao cijelu regiju te je nama organizatorima dao vrlo korisne povratne informacije s kojima ćemo dodatno unaprijediti događaj i olakšati komunikaciju između poslodavaca i potencijalnih kandidata. Vjerujem da će idući nadmašiti ovogodišnje rezultate.

Vidimo se 2022.!

Tomaž Berkopec

Direktor, Deloglasnik.si

Svi smo svjedočili dijametralno suprotnim trendovima na tržištu rada u posljednje dvije godine i činjenici da se frekvencija trendova značajno ubrzala. Zanimljivo, ali čak ni ovakva nepredvidljivost i stalne promjene nisu zaustavili ljude u namjeri da promjene i traže posao. Iako Regionalni sajam poslova ima skoro decenijsku tradiciju, ove godine smo zabilježili rekordnu posjećenost i potražnju, kako na strani poslodavaca, tako i na strani posloprimaca. Ovo je još jedan od pokazatelja da zemlje regije predstavljaju praktično jedno tržište rada, ali i da je uvođenje opcije rada van poslovnih prostorija otvorilo dodatnu fleksibilnost u zapošljavanju radne snage iz drugih zemalja.

Bojan Divčić

Brand i marketing menadžer, MojPosao.ba

Ako je u prošlosti plata bila ključna za prihvatanje ili ostanak na poslu, ove dve godine su to promenile, pa su ljudi mnogo više zainteresovani za međuljudske odnose i mogućnost napredovanja u kompaniji. Istraživanje potvrđuje i da je podignuta svest ljudi da formalno obrazovanje nije presudno za dobijanje posla, već su veštine i motivacija za rad na mnogo višem nivou. Mislim da je to dobro jer dobijamo radnike koji su spremni da se prilagode, osposobe i prihvate posao koji nije u njihovoj struci i od kojeg mogu da egzistiraju i imaju pristojan život. Raduje me i činjenica da je prevaziđena mentalna barijera „mora se raditi po struci“.

Darko Velkov

Izvršni direktor, Vrabotuvanje.com

REGIONALNI IZVJEŠTAJ TRŽIŠTA RADA JE VELIKO ISTRAŽIVANJE PROVEDENO SA CILJEM DA SAZNAME ŠTO KANDIDATI IZ SRBIJE, HRVATSKE, BOSNE I HERCEGOVINE, SLOVENIJE I SJEVERNE MAKEDONIJE, OČEKUJU OD POSLODAVACA.

Istraživanje daje odgovore na pitanja o navikama i očekivanjima kandidata o ključnim temama njihovog zapošljavanja i rada. Regionalnost istraživanja omogućuje nam da usporedimo razlike, kao i sličnosti u očekivanjima ispitanika u 5 zemalja koje su sudjelovale.

U prikupljanju podataka sudjelovali su vodeći portali za oglašavanje slobodnih radnih mjesta iz 5 zemalja regije:

Poslovi Infostud (Srbija), MojPosao (Hrvatska), MojPosao.ba (Bosna i Hercegovina), Deloglasnik (Slovenija) i Vrabotivanje.com (Sjeverna Makedonija). Istraživanje je provedeno za vrijeme trajanja najvećeg online Regionalnog sajma poslova, od 13. do 20.10. 2021.

Podaci su prikupljeni isključivo putem interneta, kroz sljedeće kanale: društvene mreže (Facebook i Instagram), newsletter za kandidate portala za zapošljavanje, bannere na ovim portalima, i kroz online platformu samog Sajma.

Istraživanje je provedeno kao standardno ispitivanje stavova javnog mnijenja kroz 20 pitanja od kojih su se određene grupe pitanja fokusirala na 3 demografske grupe ispitanika: zaposlene, nezaposlene i one koji se trenutno školuju.

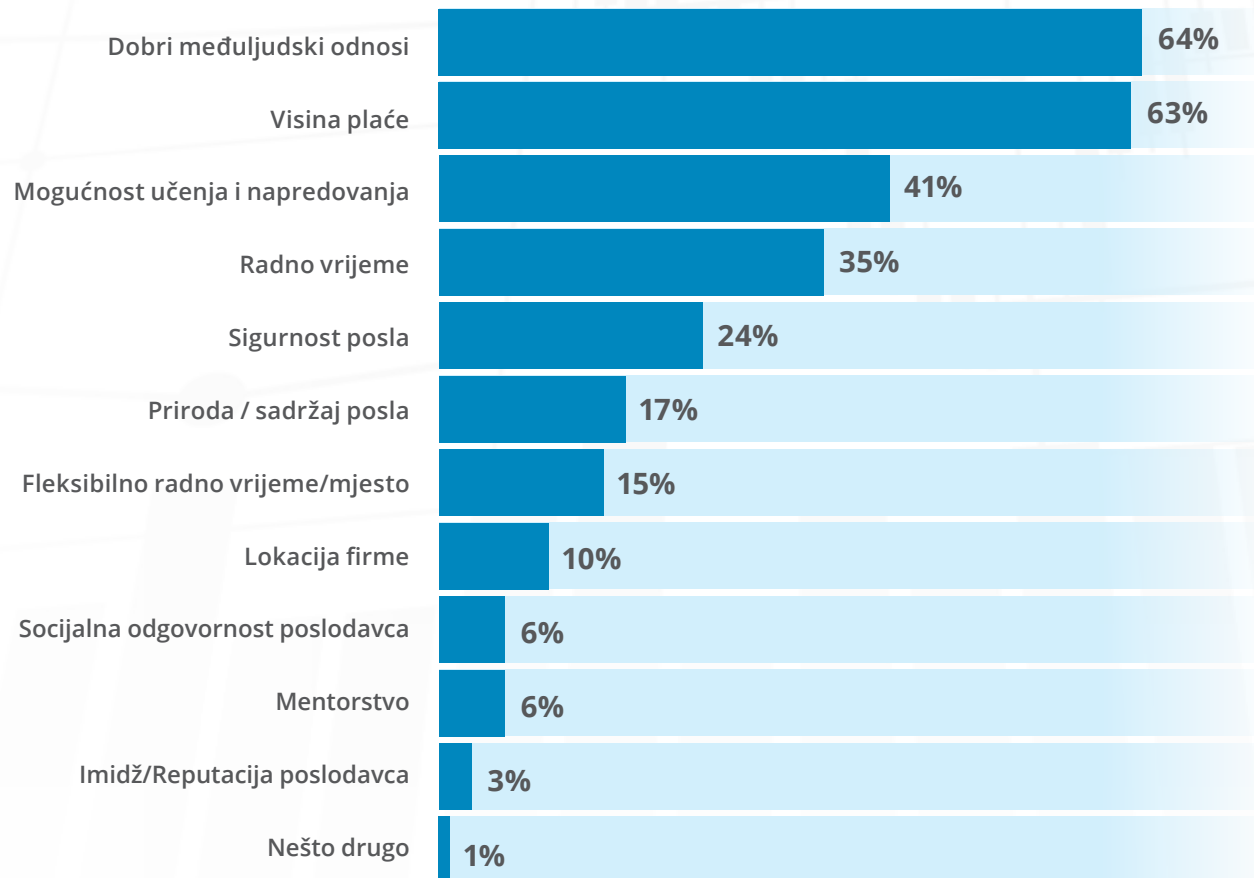
REZULTATI ISTRAŽIVANJA

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

Što vam je najvažnije na poslu/pri odabiru poslodavca?

64%

Ispitanika iz Hrvatske najvažnijim kriterijem za odabir poslodavca smatraju dobre međuljudske odnose

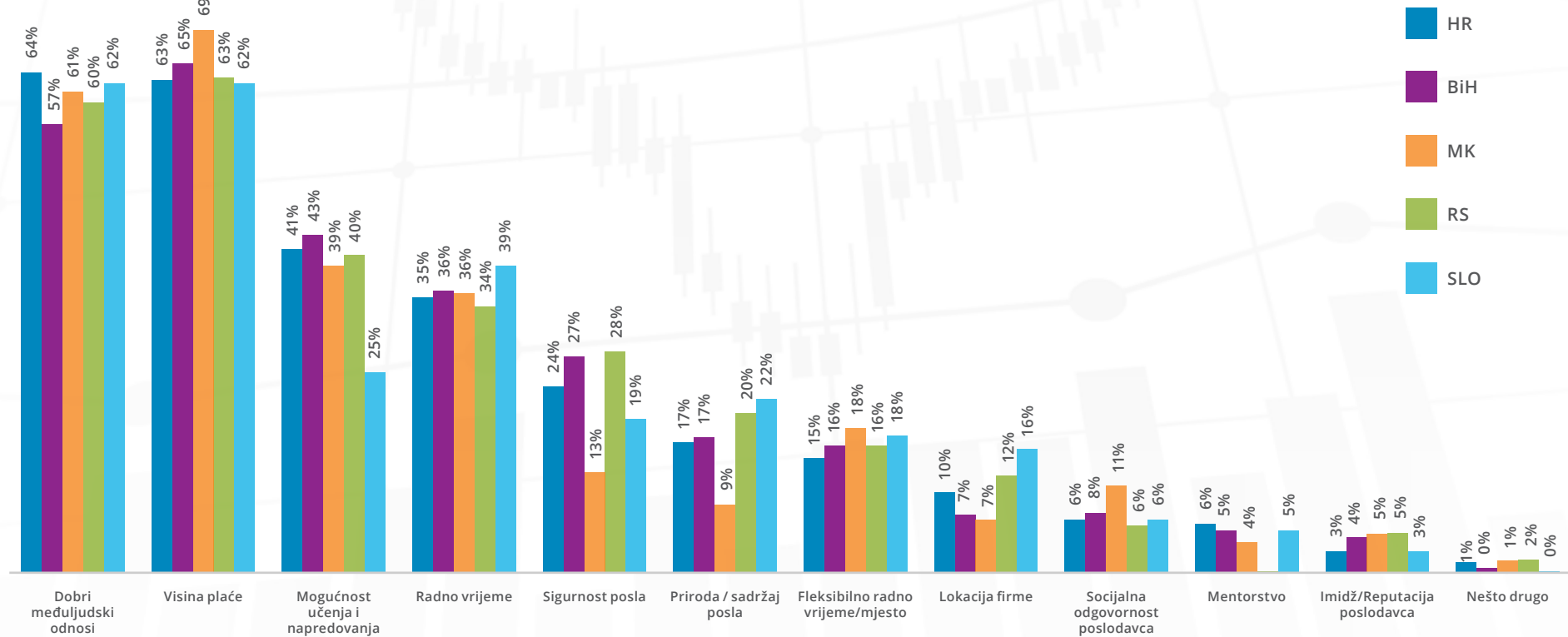
63%

ispitanika istaknulo je visinu plaće, a mogućnost učenja i napredovanja njih 41%.

Plaća je ponovo na drugom mjestu. Ovo nam govori da je kandidatima za nijansu važnije u kakvoj atmosferi rade, nego koliko su plaćeni.

Što vam je najvažnije na poslu/pri odabiru poslodavca?

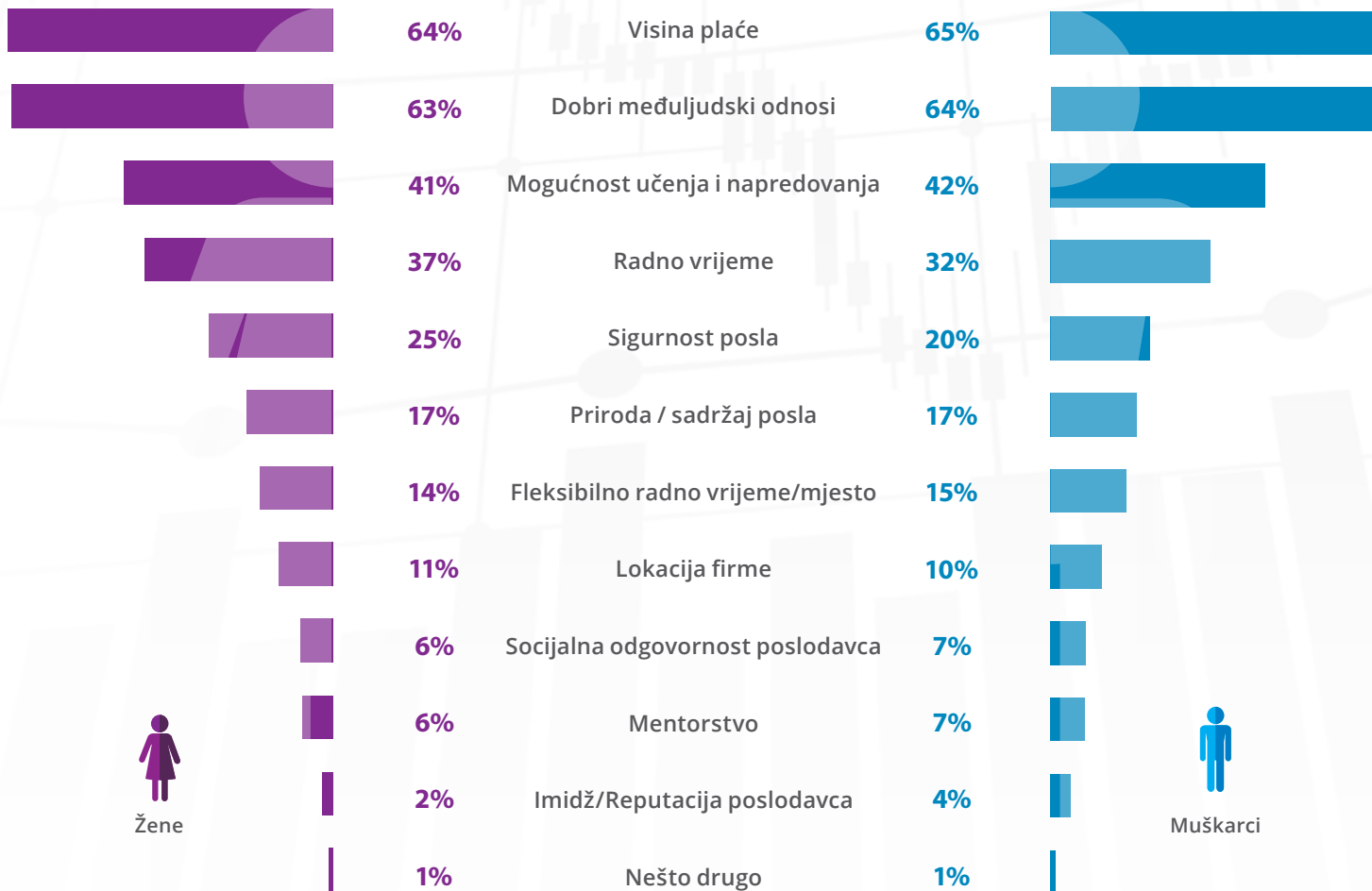

Dobri međuljudski odnosi na prvom su mjestu ispitanicima iz Hrvatske i Slovenije (gdje dijele mjesto s visinom plaće), dok je ispitanicima iz ostalih zemalja (Bosne i Hercegovine, Srbije te Makedonije) na prvom mjestu visina plaće.

Što vam je najvažnije na poslu/pri odabiru poslodavca?

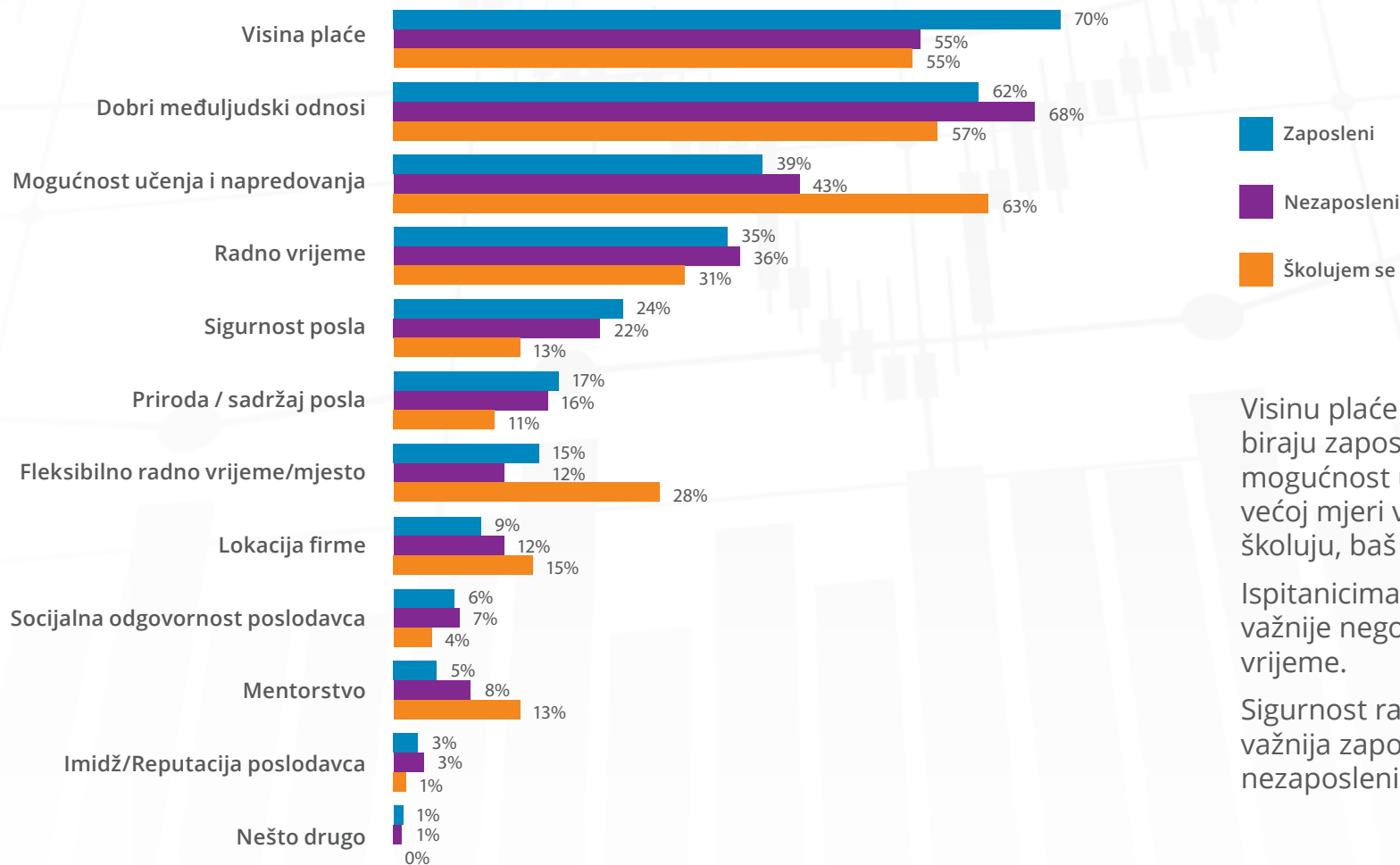
Nema većih razlika između muškaraca i žena u tome koje faktore gledaju prilikom odabira poslodavca.

Iako su postoci vrlo slični muškarcima je ipak na prvom mjestu visina plaće dok su ženama dobri međuljudski odnosi.

Radno vrijeme i sigurnost posla u većoj su mjeri važniji **ženama** nego **muškarcima**.

Što vam je najvažnije na poslu/pri odabiru poslodavca?

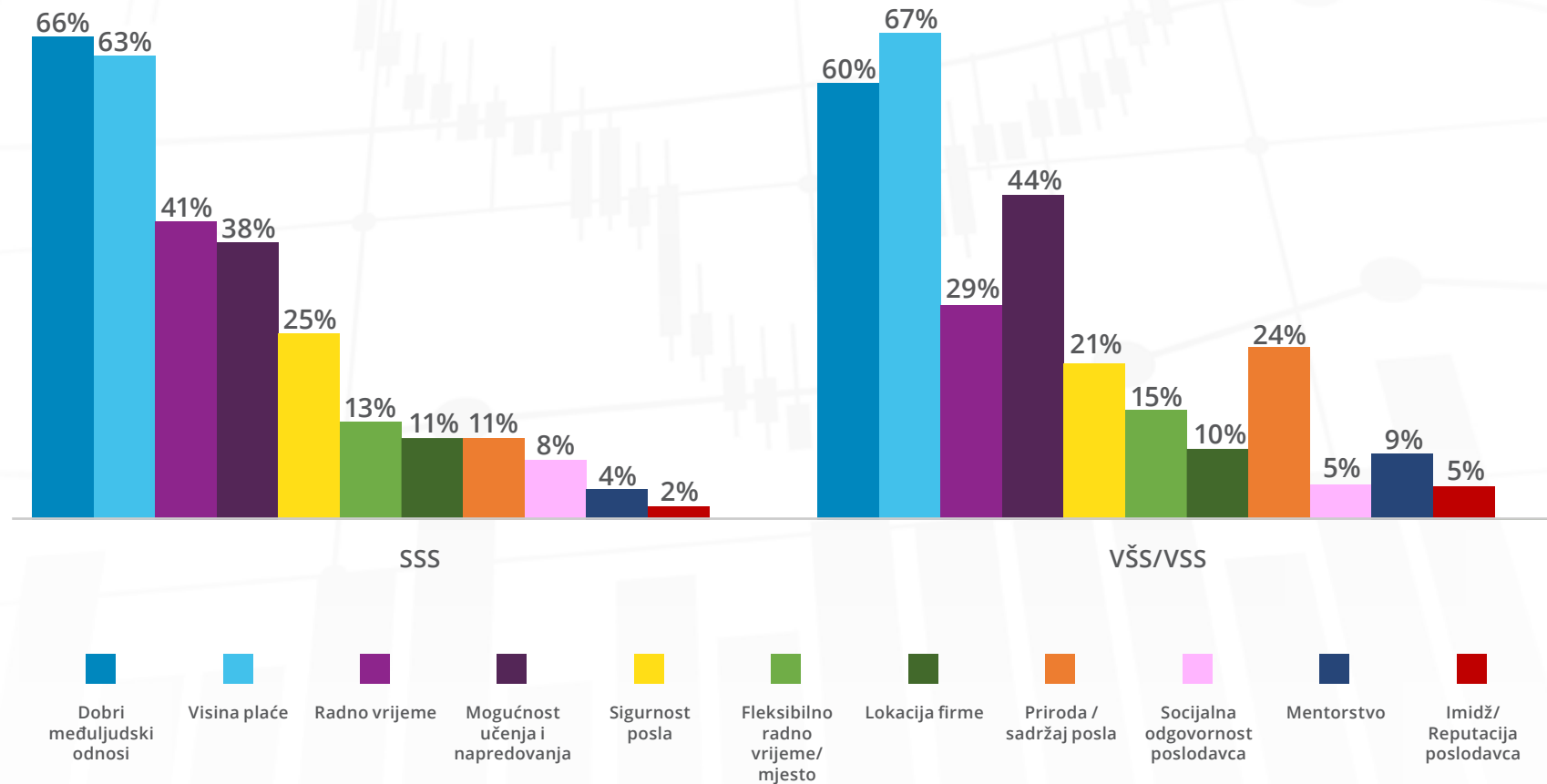
Visinu plaće u većoj mjeri kao najvažniju biraju zaposleni ispitanici, dok je mogućnost učenja i napredovanja u većoj mjeri važna ispitanicima koji se još školuju, baš kao mentorstvo.

Ispitanicima koji se još školuju nešto je važnije nego drugima fleksibilno radno vrijeme.

Sigurnost radnog mjesta nešto je važnija zaposlenim ispitanicima nego nezaposlenima i onima koji se još školuju.

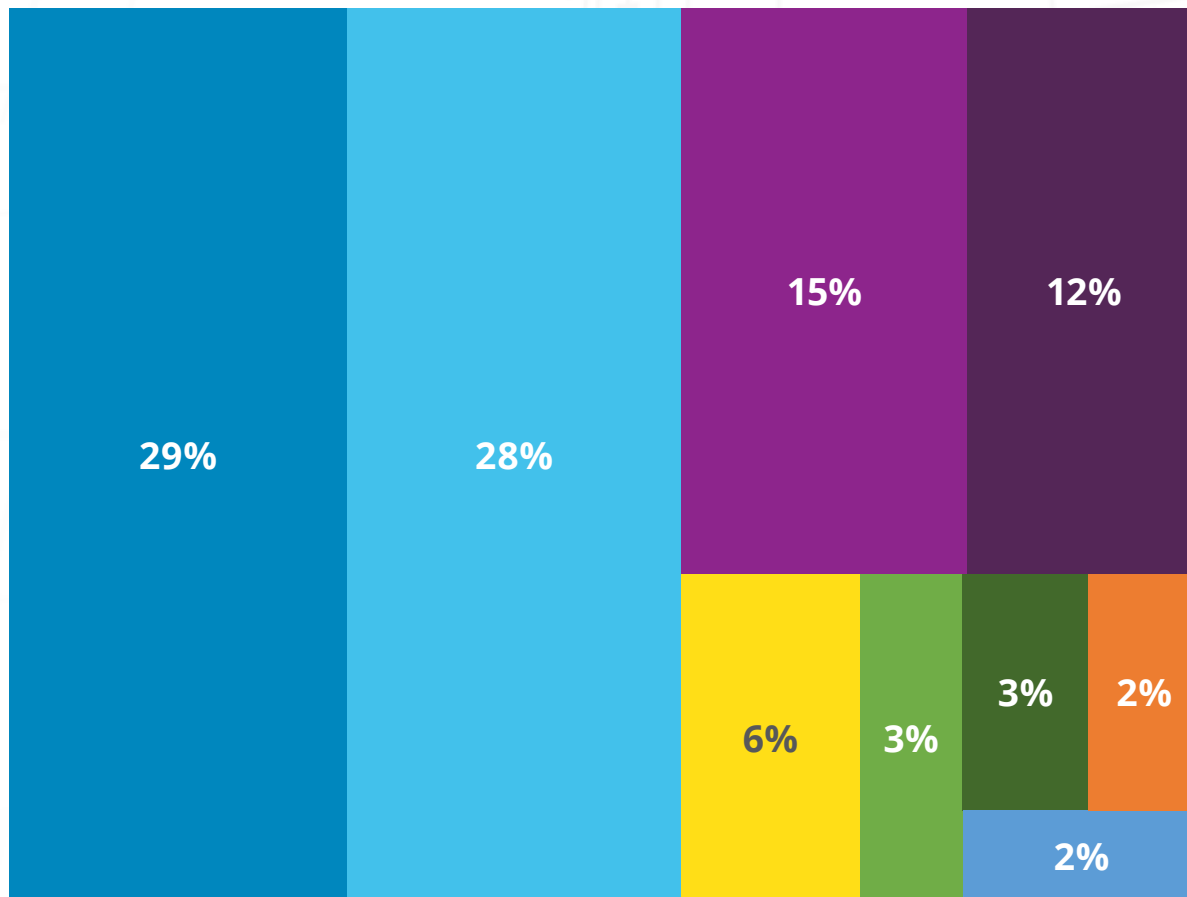
Što vam je najvažnije na poslu/pri odabiru poslodavca?

Visina plaće važnija je ispitanicima s višim i visokim obrazovanjem, nego onima sa srednjim, baš kao i sadržaj, odnosno priroda posla. Radno vrijeme i sigurnost radnog mjesta nešto su važniji ispitanicima sa srednjom stručnom spremom.

Što je po vama najvažnije za dobivanje posla

29%

Najviše ispitanika iz Hrvatske smatra da su za dobivanje posla presudni **motivacija i volja za zaposlenjem te znanja i vještine** – 28%.

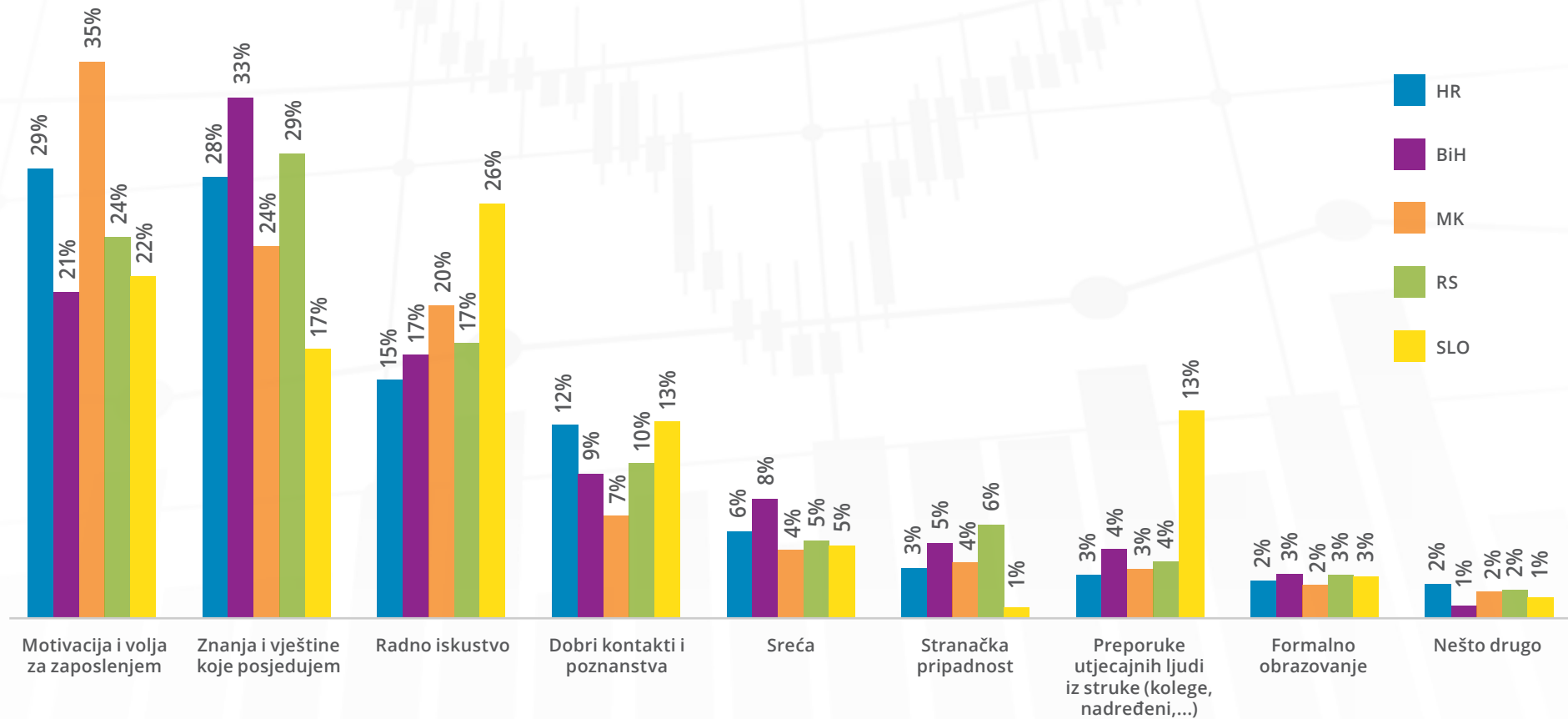
Da je presudno radno iskustvo smatra njih 15%, a 12% da su presudni dobri kontakti i poznanstva.

Svega 2% ispitanika smatra kako je za dobivanje posla presudno formalno obrazovanje.

- Motivacija i volja za zaposlenjem
- Znanja i vještine koje posjedujem
- Radno iskustvo
- Dobri kontakti i poznanstva
- Sreća
- Stranačka pripadnost
- Preporuke utjecajnih ljudi iz struke (kolege, nadređeni,...)
- Formalno obrazovanje
- Nešto drugo

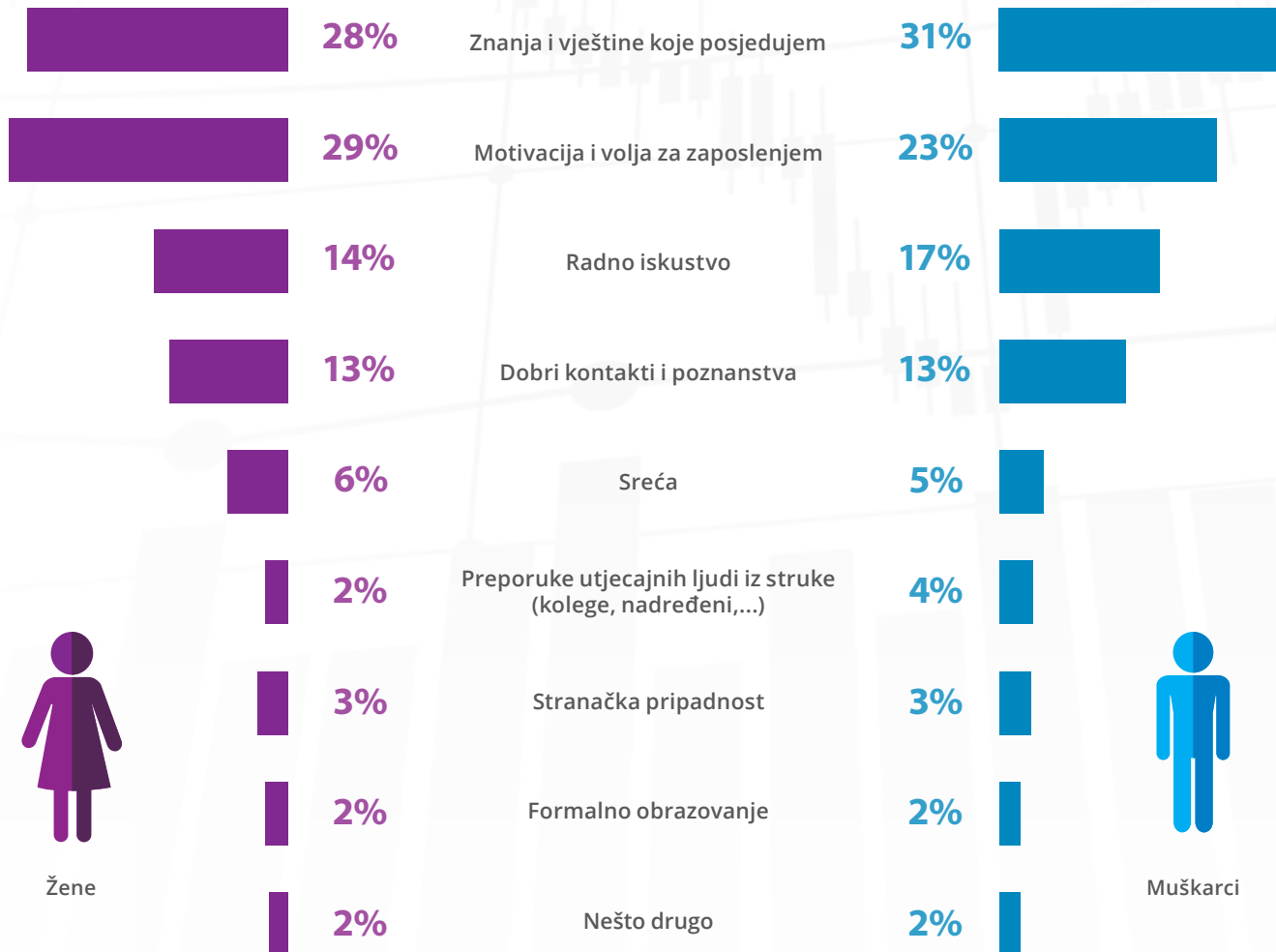
Što je po vama najvažnije za dobivanje posla

Kad je o regiji riječ, Slovenci i Makedonci u nešto većoj mjeri nego ostali ključnim faktorom za dobivanje posla navode radno iskustvo. Ispitanici iz Makedonije u većoj mjeri nego ostali ispitanici smatraju da je za dobivanje posla važna motivacija i volja za zaposlenjem.

Što je po vama najvažnije za dobivanje posla

Da su **znanja i vještine** najbitnije za dobivanje posla smatra 31% muškaraca. Žene pak smatraju da je najbitnija **motivacija i volja za zaposlenjem** 29%.

U većoj mjeri nego žene, muškarci navode radno iskustvo.

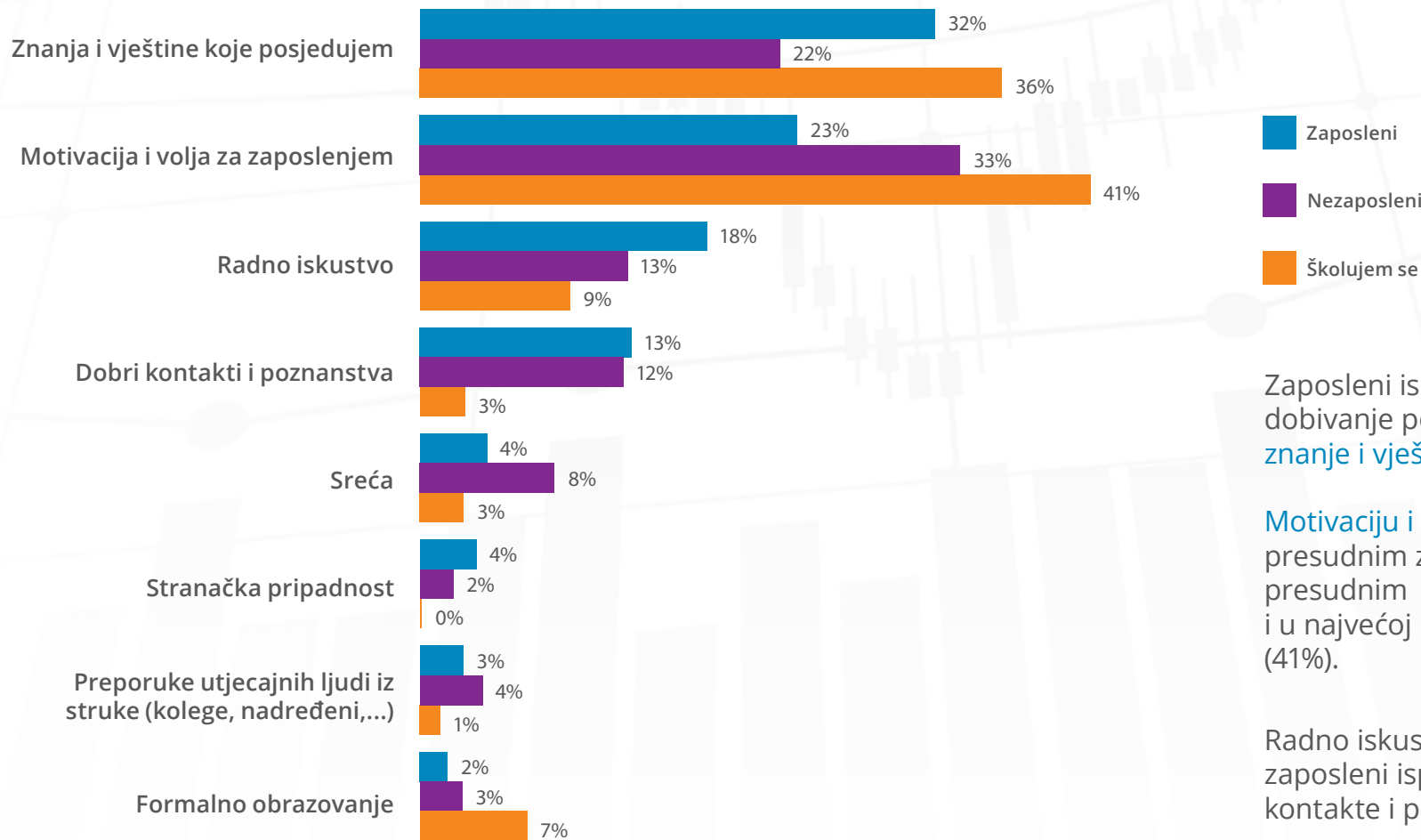
Žene

Muškarci

Što je po vama najvažnije za dobivanje posla

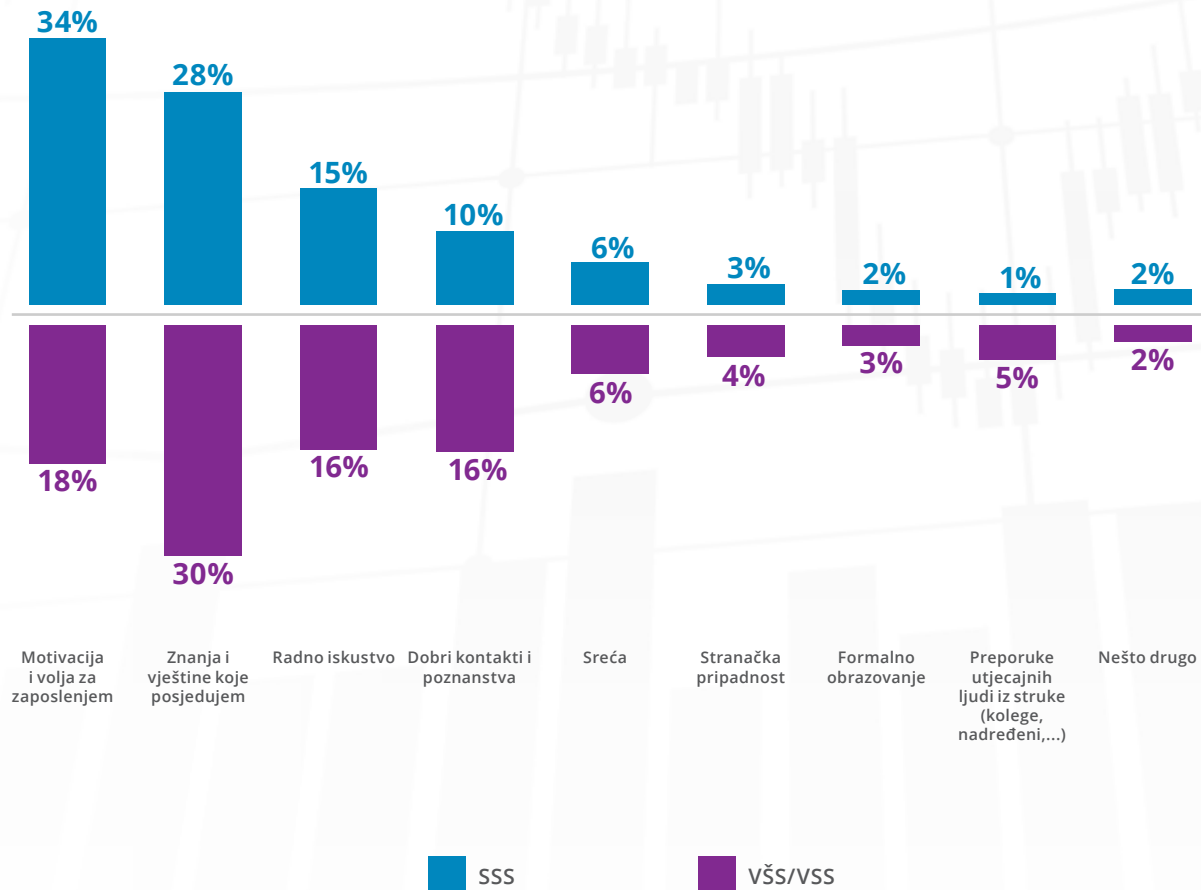
Zaposleni ispitanici smatraju da su za dobivanje posla prvenstveno potrebni **znanje i vještine – 32%**.

Motivaciju i volju za zaposlenjem presudnim za dobivanje posla smatraju presudnim nezaposleni ispitanici (33%) i u najvećoj mjeri oni koji se još školuju (41%).

Radno iskustvo važnijim smatraju zaposleni ispitanici, baš kao i dobre kontakte i poznanstva.

Što je po vama najvažnije za dobivanje posla

Ispitanici više i visoke stručne spreme kao najvažnije za dobivanje posla ističu **znanje i vještine**, dok ispitanici srednje stručne spreme u većoj mjeri smatraju kako je za dobivanje posla važnija **motivacija i volja za zaposlenjem**.

Ispitanici više i visoke stručne spreme, u većoj mjeri od onih srednje stručne spreme smatraju kako su za dobivanje posla nužni dobri kontakti i poznanstva te preporuke utjecajnih ljudi.

Prosjek regije: **929 eura**

25% više od prosječne plaće koju imaju

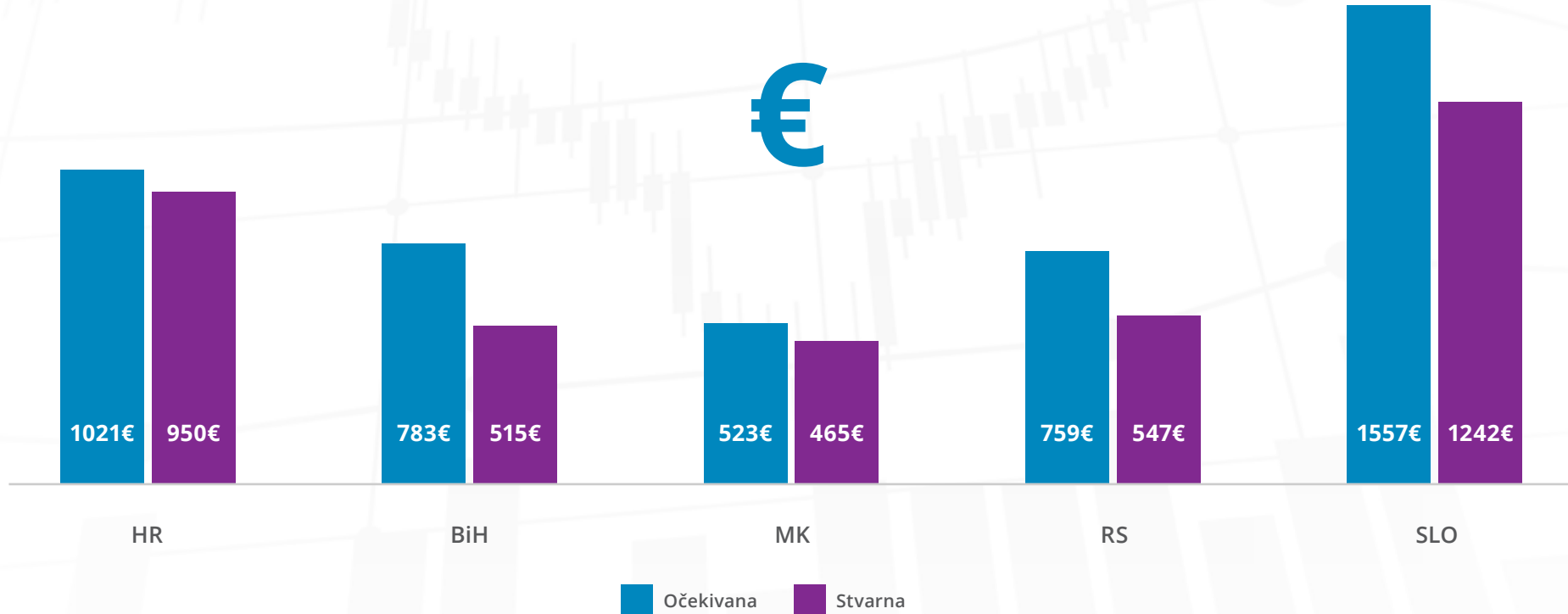
**Koliko bi trebala iznositi
MJESEČNA NETO plaća
za vaše radno mjesto?**

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

Za koju plaću u eurima biste pristali raditi kod poželjnog poslodavca?

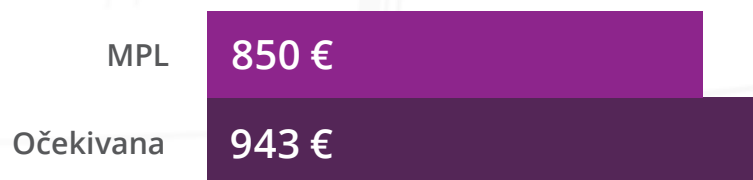
U prosjeku, ispitanici u Sloveniji imaju najviša očekivanja, preko 1500 eura u prosjeku, ali imaju i najvišu prosječnu plaću. Željena plaća u Sloveniji 25% viša od stvarne prosječne plaće.

U Hrvatskoj ispitanici očekuju 1.021 euro plaću što je svega 7% više od stvarnog iznosa od 950 eura.

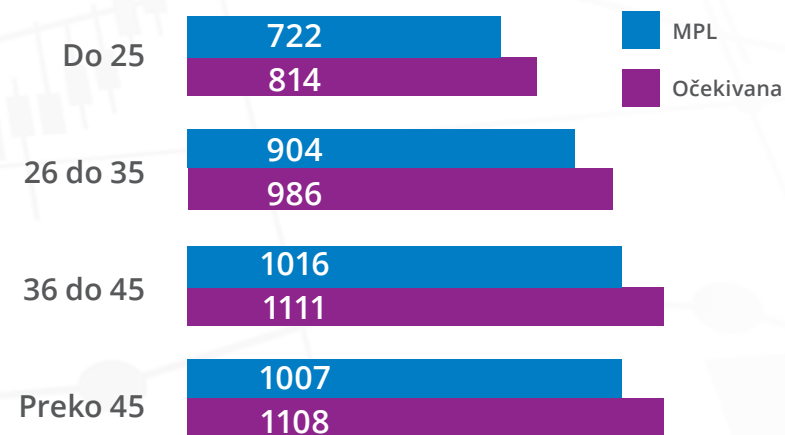
Sa druge strane najniža očekivanja su u Makedoniji, 523 eura, što je 12% više od onoga što je prosječna plaća u Makedoniji. Ispitanici iz Srbije očekuju 759 eura, dok im je prosječna plaća 547, a oni iz Bosne i Hercegovine očekuju 783, za razliku od 515 euro prosječne plaće.

Za koju plaću u eurima biste pristali raditi kod poželjnog poslodavca?

Muškarci žele 186 eura veću plaću nego žene, odnosno **20% više**, što odgovara i realnom stanju gdje muškarci imaju u prosjeku 20% više plaće.

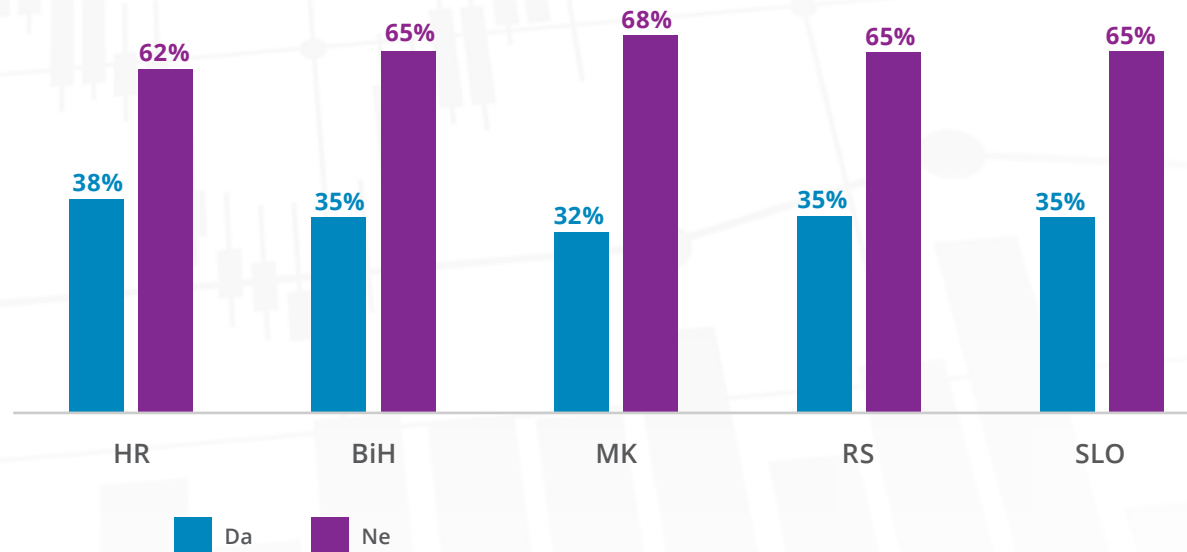
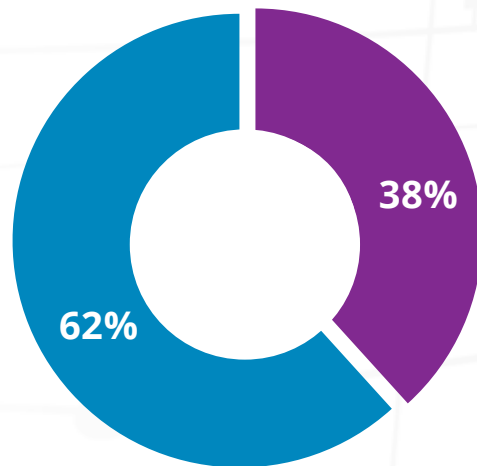
Gledano po godinama starosti, najmlađi su najnižih očekivanja, što je i logično jer imaju i najmanje godina radnog iskustva, dok su najstariji nešto zahtjevniji, očekujući više od 1100 eura u prosjeku.

Više i visoko obrazovani ispitanici žele u prosjeku 1.132 eura plaću, što je 30% više nego ispitanici srednje stručne spreme koji očekuju 870 eura.

Jeste li u proteklih godinu i pol dana, od početka epidemije, promijenili (pronašli) posao?

38%

U proteklih godinu i pol posao je promijenila ili pronašla trećina ispitanika iz Hrvatske.

Ispitanici iz Hrvatske su ujedno i u najvećoj mjeri mijenjali posao prošle godine, dok su to u najmanjoj mjeri učinili ispitanici iz Makedonije (32%).

Jeste li u proteklih godinu i pol dana, od početka epidemije, promijenili (pronašli) posao?

Posao su u protekloj godini i pol u većoj mjeri promijenili (ili pronašli) muškarci – 42% nego žene (38%).

Zaposleni

Nezaposleni

Školuju se

Zaposleni ispitanici su u većoj mjeri pronašli ili promijenili posao od nezaposlenih.

VŠS/VSS

SSS

Da
Ne

Ispitanici više i visoke stručne spreme u većoj su mjeri mijenjali posao u proteklih godinu i pol od ispitanika srednje stručne spreme.

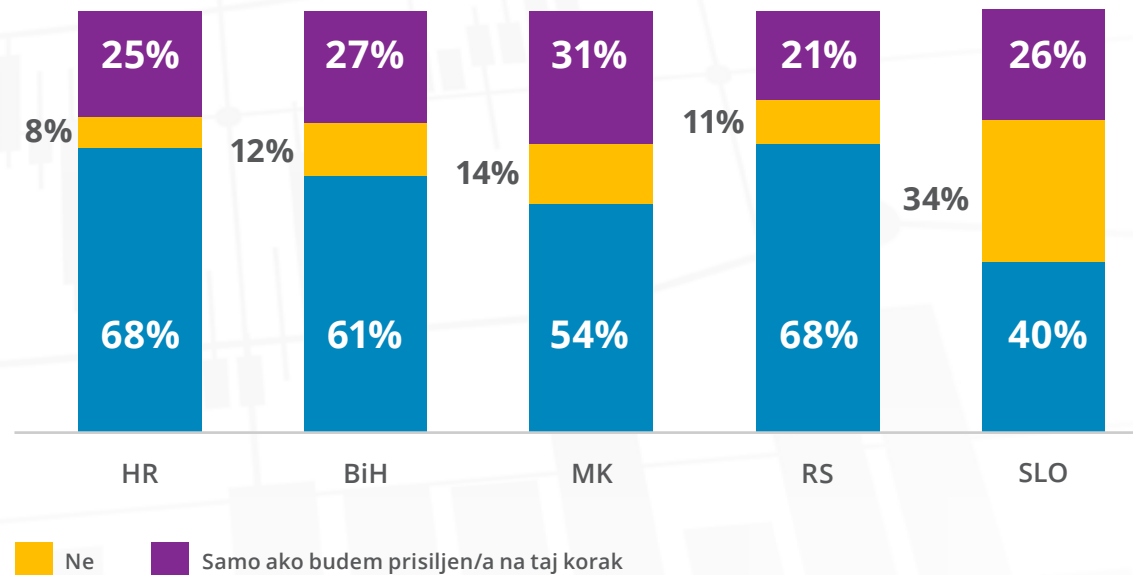
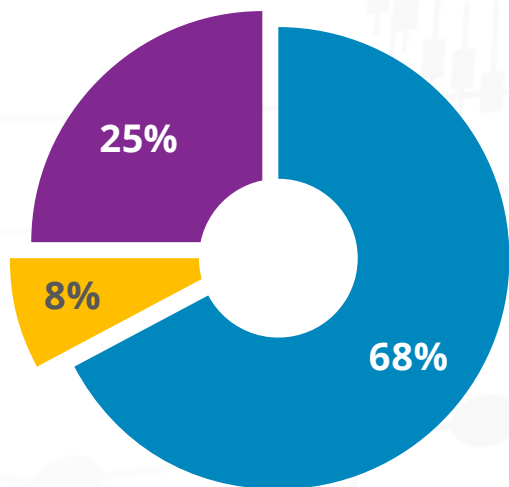
ZAPOSLENI

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

Planirate li promjenu posla u idućih godinu dana?

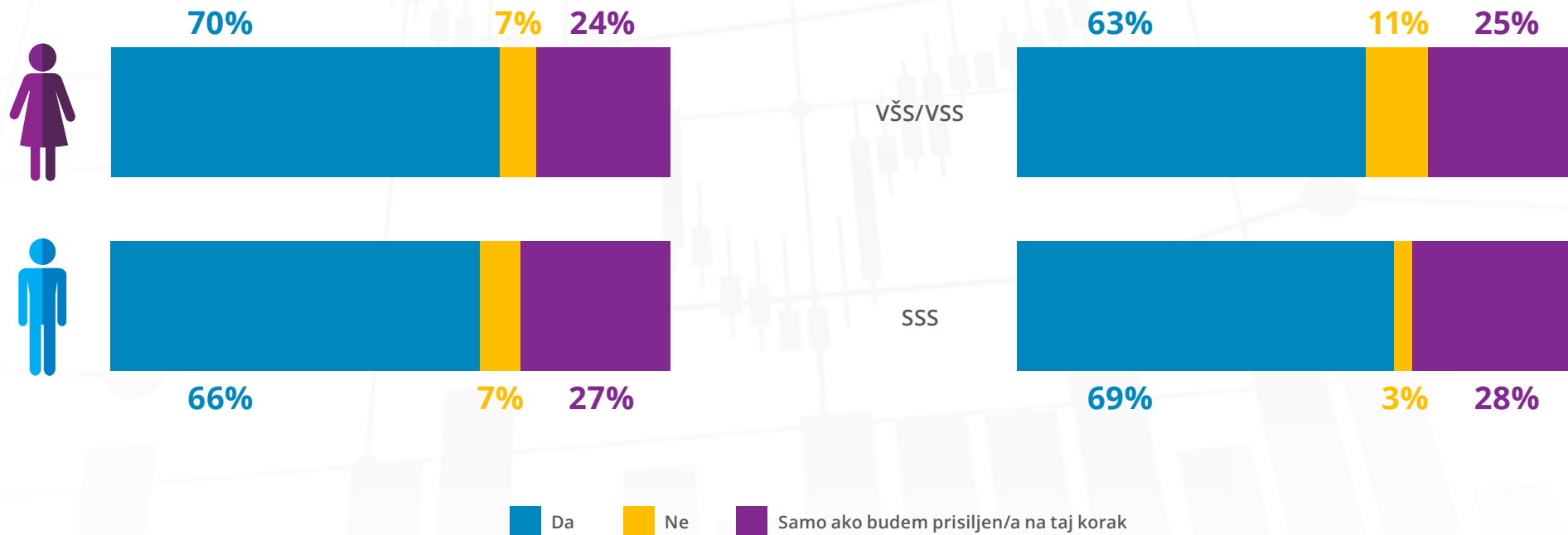
Da Ne Samo ako budem prisiljen/a na taj korak

U idućih godinu dana **promjenu posla** planira **68%** ispitanika iz Hrvatske. Četvrtina ispitanika posao će mijenjati samo ako budu prisiljeni, dok 8% ispitanika ne namjerava mijenjati posao.

Posao u najvećoj mjeri žele mijenjati ispitanici iz Hrvatske i Srbije, a najmanje iz Slovenije.

Planirate li promjenu posla u idućih godinu dana?

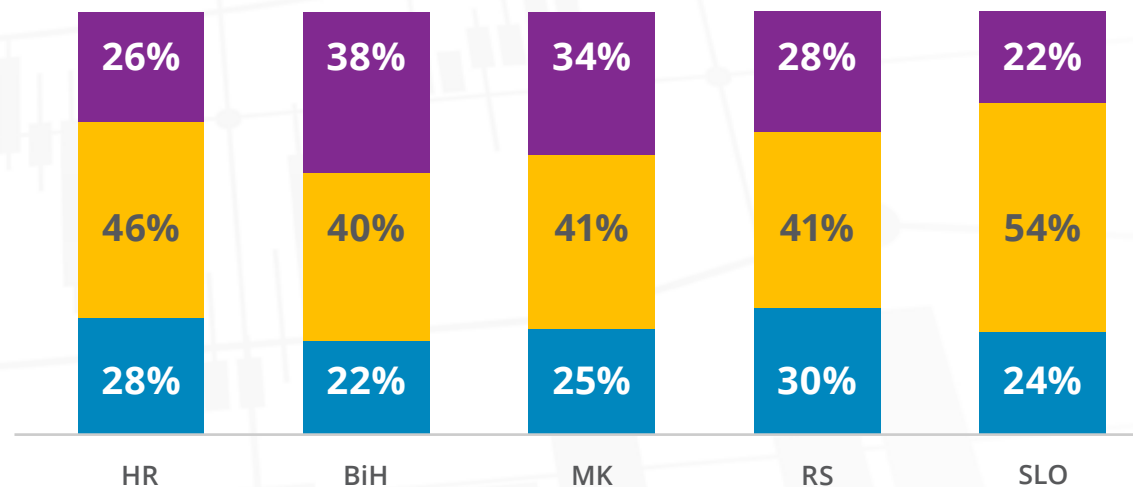
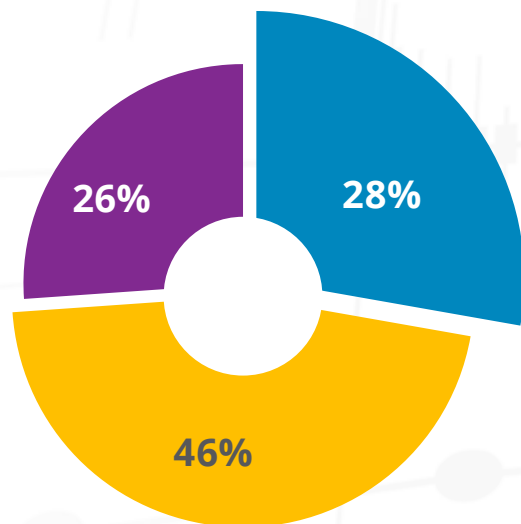
Žene su u prosjeku nešto spremnije na promjenu posla od muškaraca; njih 70% planira promjenu posla u idućih godinu dana, naprema 66% muškaraca.

Posao bi mijenjalo 63% ispitanika više i visoke te 69% ispitanika srednje stručne spreme.

Bojite li se da bi mogli ostati bez posla?

Da Ne Ne razmišljam o tome

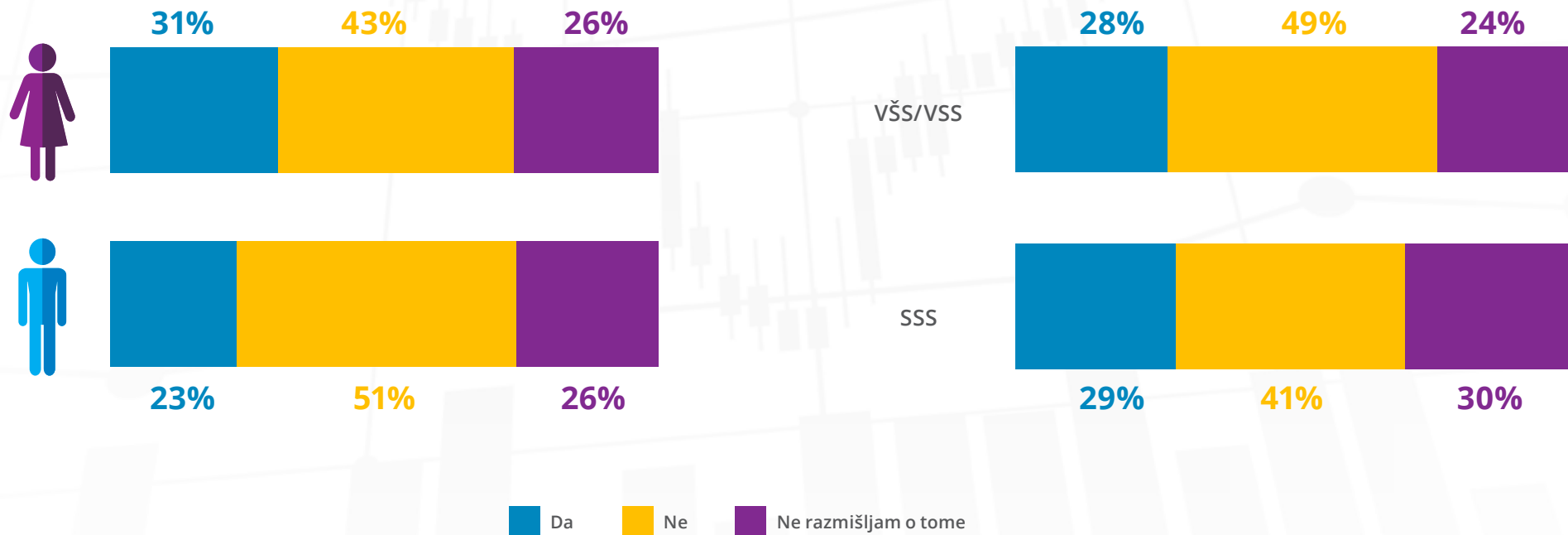
U odnosu na prošlu godinu strah od gubitka posla malo je splasnulo. Prošle se godine trećina ispitanika iz Hrvatske (36%) bojala se da bi mogli **ostati bez posla** uslijed krize izazvane pandemijom, međutim takvih je ispitanika ove godine 28%.

Ipak, najveći postotak ispitanika (46%) ne boji se gubitka posla.

Gubitka posla uslijed krize izazvane pandemijom najviše se boje ispitanici iz Srbije, a u najmanjoj mjeri ispitanici iz Bosne i Hercegovine.

Bojite li se da bi mogli ostati bez posla?

Gubitka posla uslijed krize izazvane pandemijom u Hrvatskoj se više boje žene (31%), nego muškarci (23%), međutim podjednako muškaraca (25%) i žena (26%) odlučilo je o tome ne razmišljati.

Nema većih razlika po obrazovanju u tome koliko se boje gubitka posla uslijed krize izazvane pandemijom.

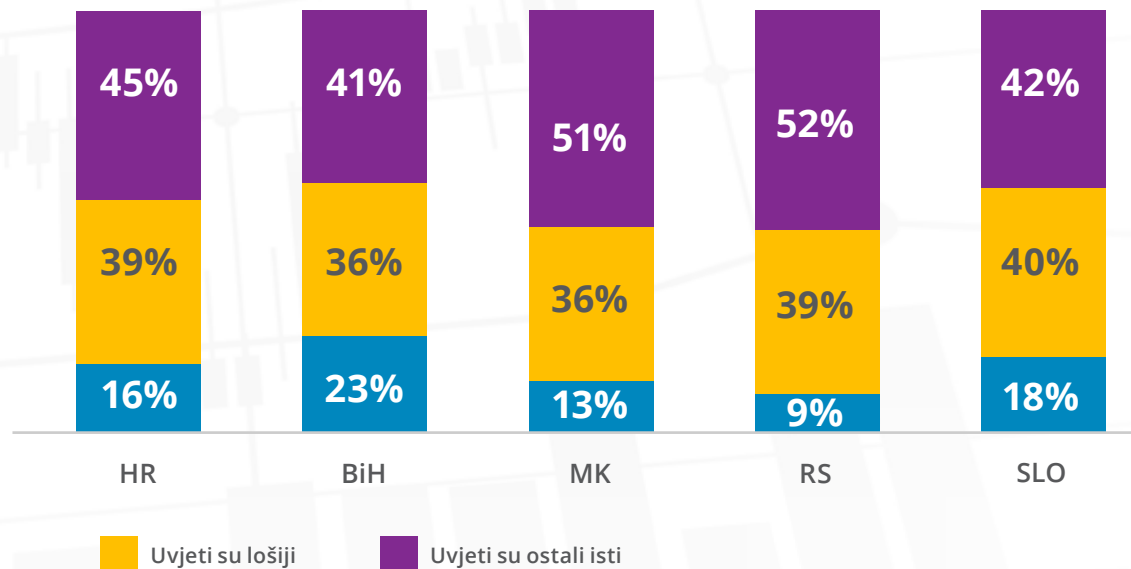
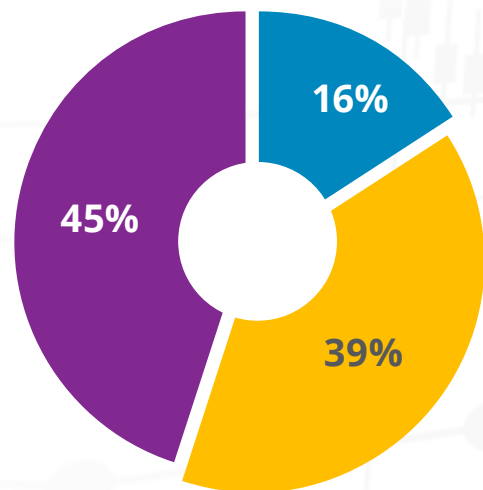
PROMJENA RADNIH UVJETA U PANDEMIJI

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

U kojoj mjeri su se promijenili radni uvjeti (plaća, beneficije, radna atmosfera) u tvrtki u posljednjih godinu i pol dana?

Uvjeti su bolji

Uvjeti su lošiji

Uvjeti su ostali isti

Obzirom na turbulentne godinu i pol iza nas, radni uvjeti nisu se previše promijenili, barem tako smatra gotovo polovica ispitanika (45%).

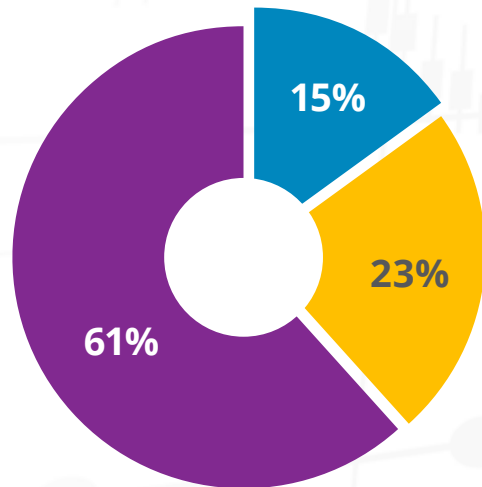
Da su uvjeti ipak lošiji u odnosu na pretpandemijsko vrijeme smatra 39% ispitanika, i to prvenstveno zbog smanjenja plaće, narušenih međuljudskih odnosa i većeg opsega posla.

Ima i onih ispitanika, doduše manje (16%) kojima su se radni uvjeti u posljednjih godinu i pol dana poboljšali, bilo da se radi o omogućenom radu od kuće, povišicama ili pak napredovanju.

Nema većih razlika u tome koliko su se uvjeti rada promijenili u posljednjih godinu i pol dana, u svim zemljama u najvećoj su mjeri uvjeti ostali isti lošiji. Da su se uvjeti popravili u najvećoj mjeri izjavili su ispitanici iz Bosne i Hercegovine (23%).

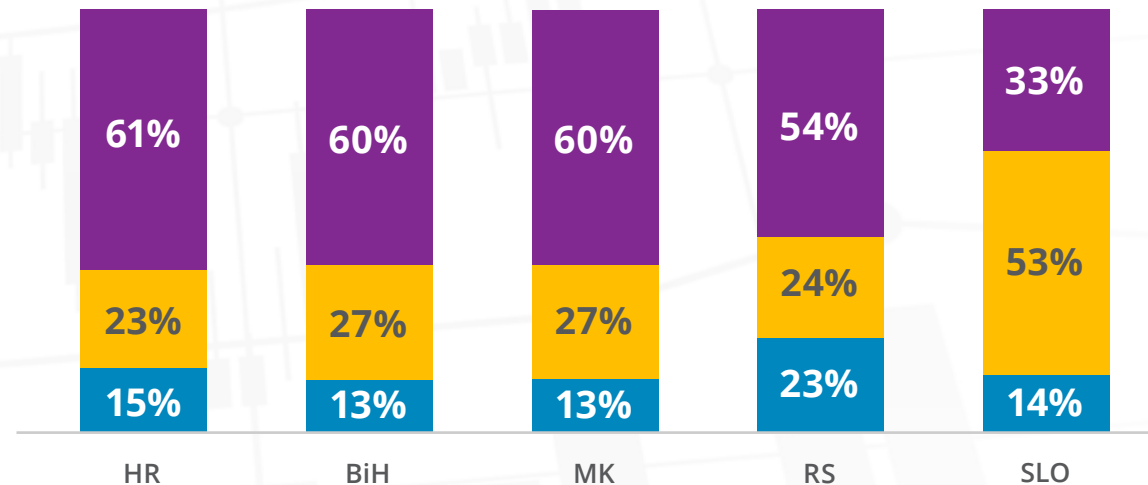
Trenutno radite:

 U potpunosti od kuće

 Djelomično od kuće, djelomično iz ureda

 U potpunosti s radnog mjesta, iako priroda posla omogućava rad od kuće

Pandemija je omogućila rad od kuće, u proteklo vrijeme bili smo svjedoci kako je većina zaposlenih, a kojima je posao to omogućavao, radila od kuće. Sada, godinu i pol kasnije, **radnici se sve više vraćaju na radna mjesta**. Gotovo petina ispitanika (18%) u regiji radi od kuće barem djelomično.

Gledamo li samo one ispitanike kojima priroda posla omogućuje da rade od kuće, takvih koji su ostali raditi doma barem djelomično ima 46%.

U Hrvatskoj, trenutno, **više od polovice ispitanika (61%) radi s radnog mjesta iako bi im posao dozvoljavao rad od kuće**. Četvrtina ispitanika (23%) ima hibridni način rada – djelomično s radnog mjesta, djelomično od kuće, dok ih svega 15% radi isključivo od kuće.

Gledajući regiju, Slovenci u najmanjoj mjeri dolaze u urede, isključivo s radnog mjesta radi tek njih trećina (33%), dok u najvećoj mjeri oni imaju mogućnost hibridnog načina rada (53%). Ispitanici iz Hrvatske prednjače u radu s radnog mjesta u odnosu na druge države regije (61% ispitanika iz Hrvatske, 60% iz Bosne i Hercegovine, 60% iz Makedonije, te 54% iz Srbije).

ŽELJENI TIP VLASNIŠTVA POSLODAVCA

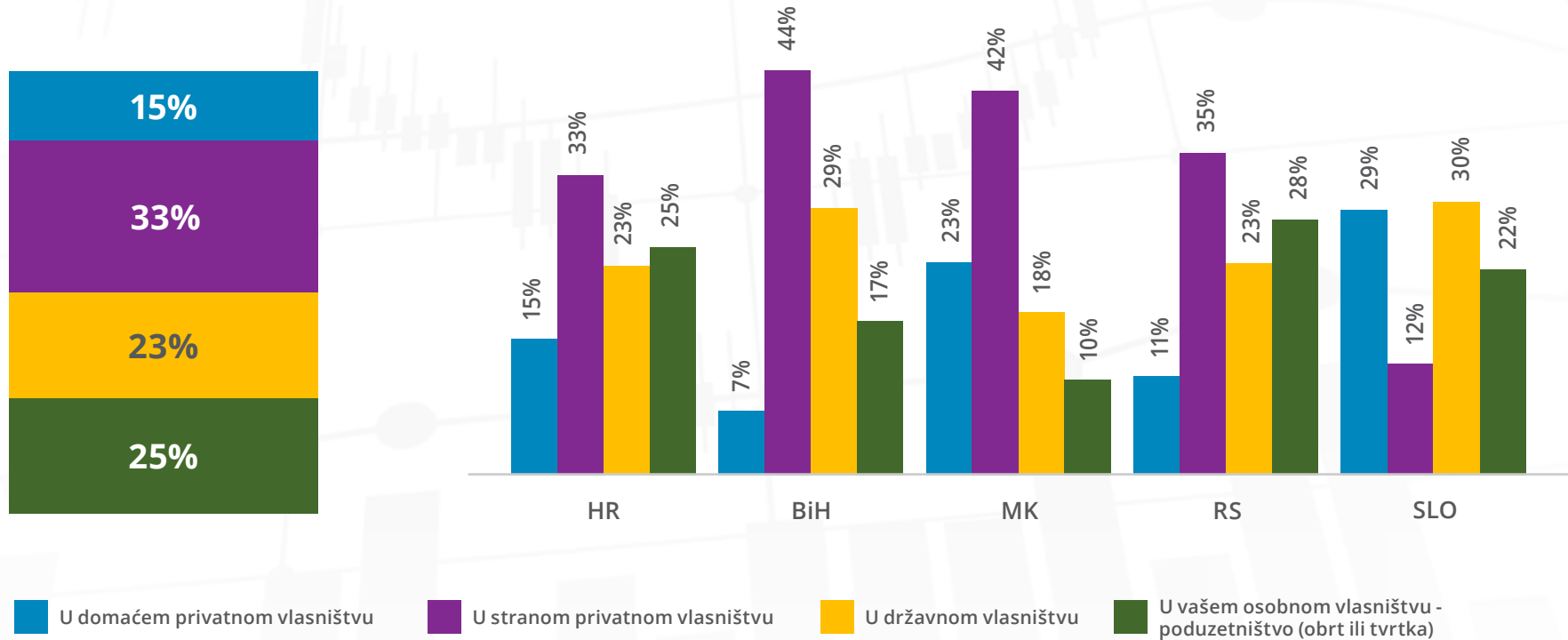
**Privatni poslodavci
su najpoželjniji**

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

Najradije biste radili za tvrtku koja je:

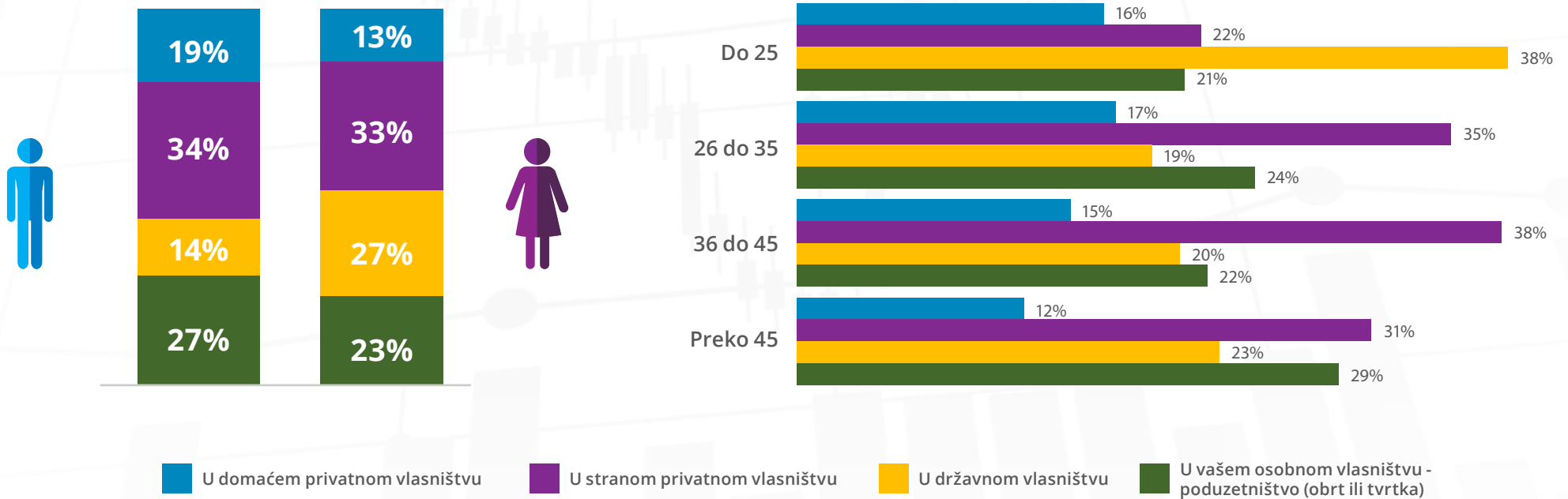
Kada bi birali tvrtku prema vlasništvu ispitanici iz Hrvatske bi najradije odabrali **privatnu tvrtku u stranom vlasništvu** (33%), a u najmanjoj mjeri privatnu tvrtku u domaćem vlasništvu.

Četvrtina ispitanika najradije bi pokrenuli vlastiti posao, slično koliko bi radilo u državnim tvrtkama.

Strano privatno vlasništvo je naročito popularno u Bosni i Hercegovini i Makedoniji, dok domaće privatne tvrtke u najvećoj mjeri biraju ispitanici iz Slovenije.

Najradije biste radili za tvrtku koja je:

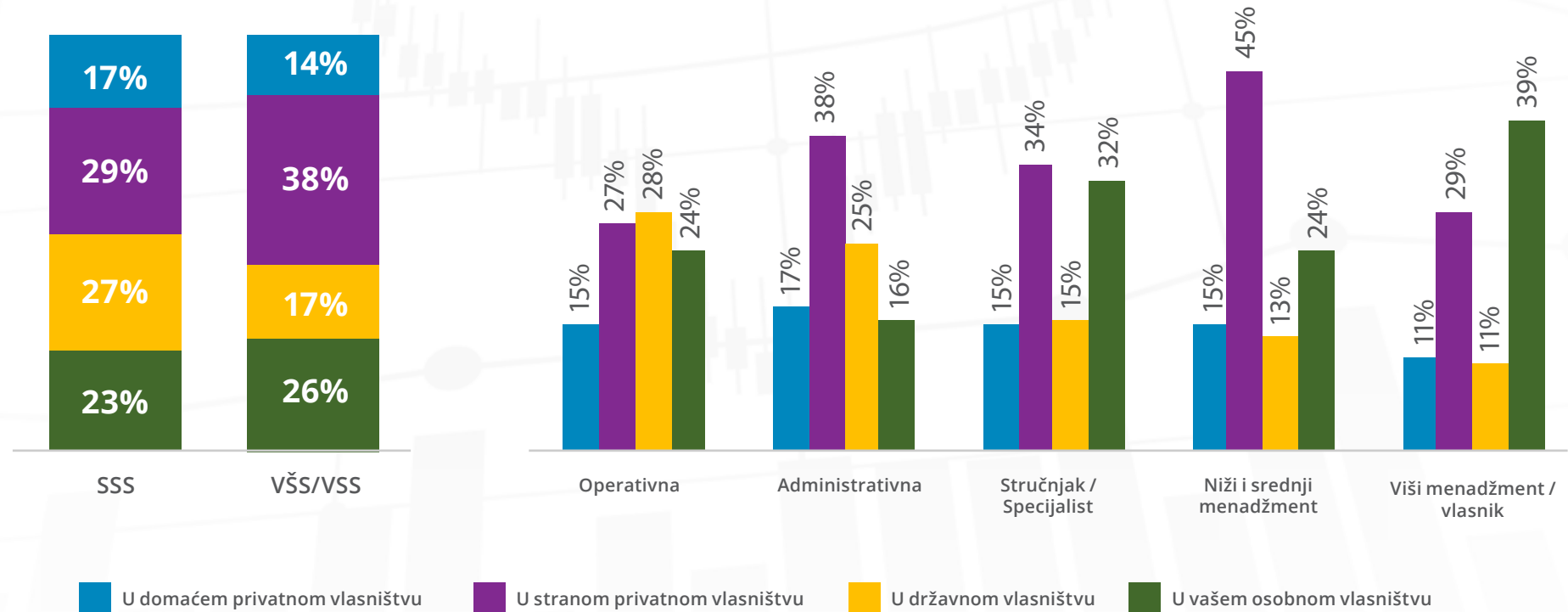
Žene bi u većoj mjeri od muškaraca radile u tvrtkama u državnom vlasništvu, dok bi muškarci u većoj mjeri od žena željeli raditi za domaćeg poslodavca ili čak osnovati svoju vlastitu tvrtku.

Mlađi ispitanici, do 25 godina u većoj bi mjeri nego stariji radili u državnim tvrtkama, a u manjoj bi mjeri osnivali svoje tvrtke.

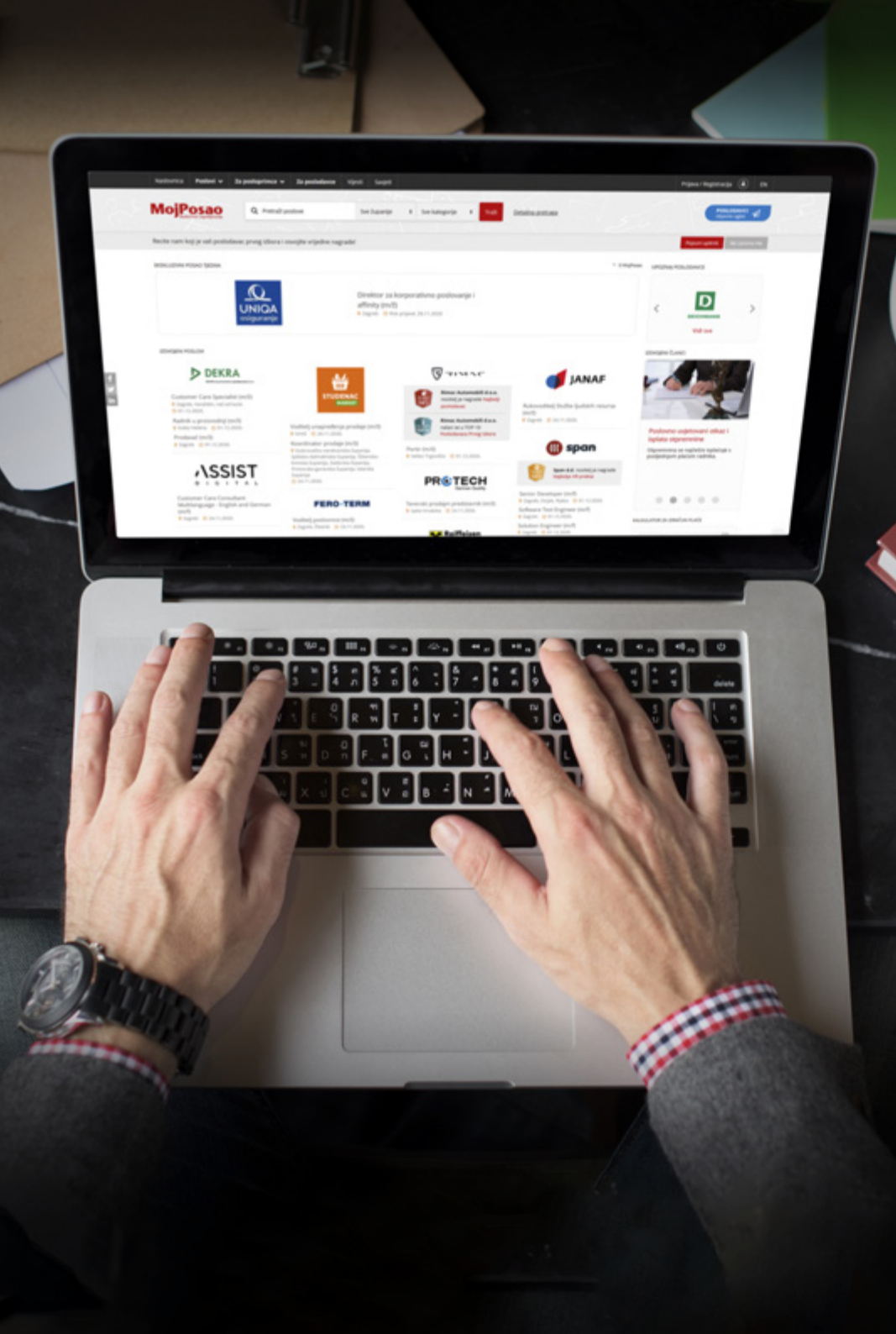

Najradije biste radili za tvrtku koja je:

Ispitanici više i visoke stručne spreme u najvećoj bi mjeri radili u stranim privatnim tvrtkama, dok oni sa srednjom stručnom spremom preferiraju državne tvrtke.

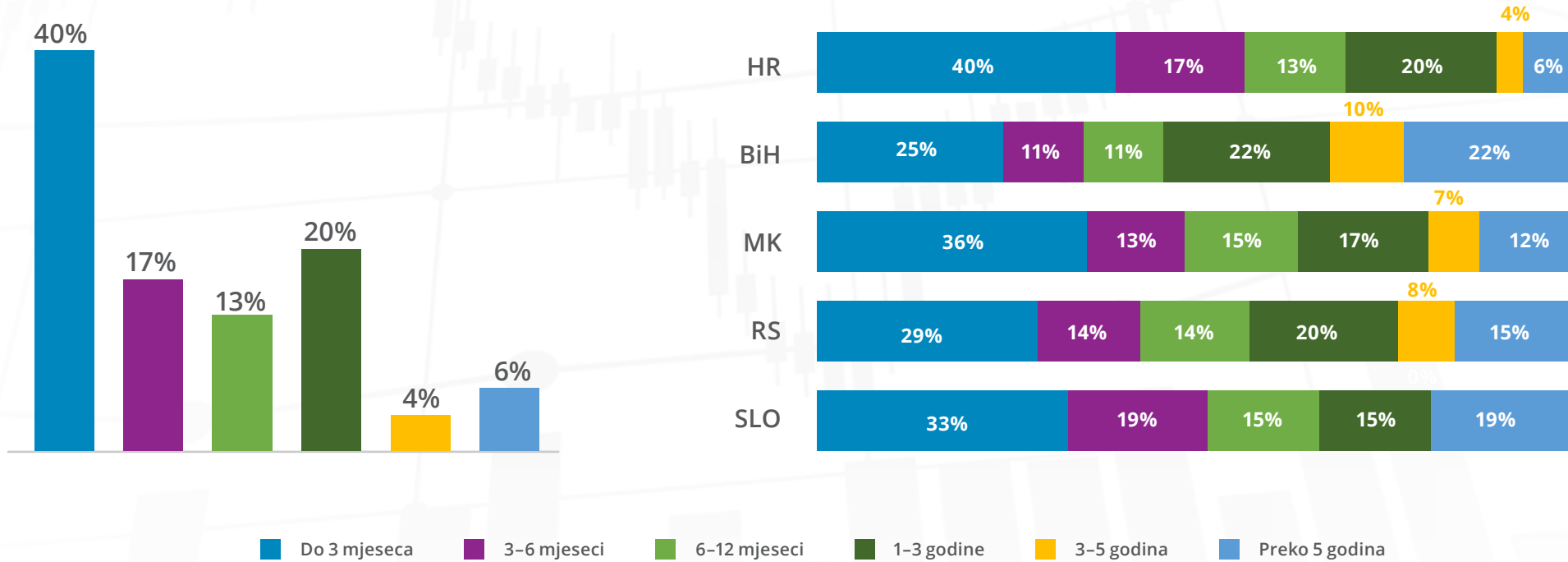
S pozicijom u tvrtki se mijenja i preferencija zaposlenika o željenom tipu vlasništva: niže pozicionirani ispitanici preferiraju državnu službu u većoj mjeri nego oni na višim pozicijama, dok oni pak u većoj mjeri preferiraju strane privatne poslodavce, ali i mogućnost otvaranja vlastite tvrtke.

NEZAPOSLENI

Koliko dugo ste nezaposleni?

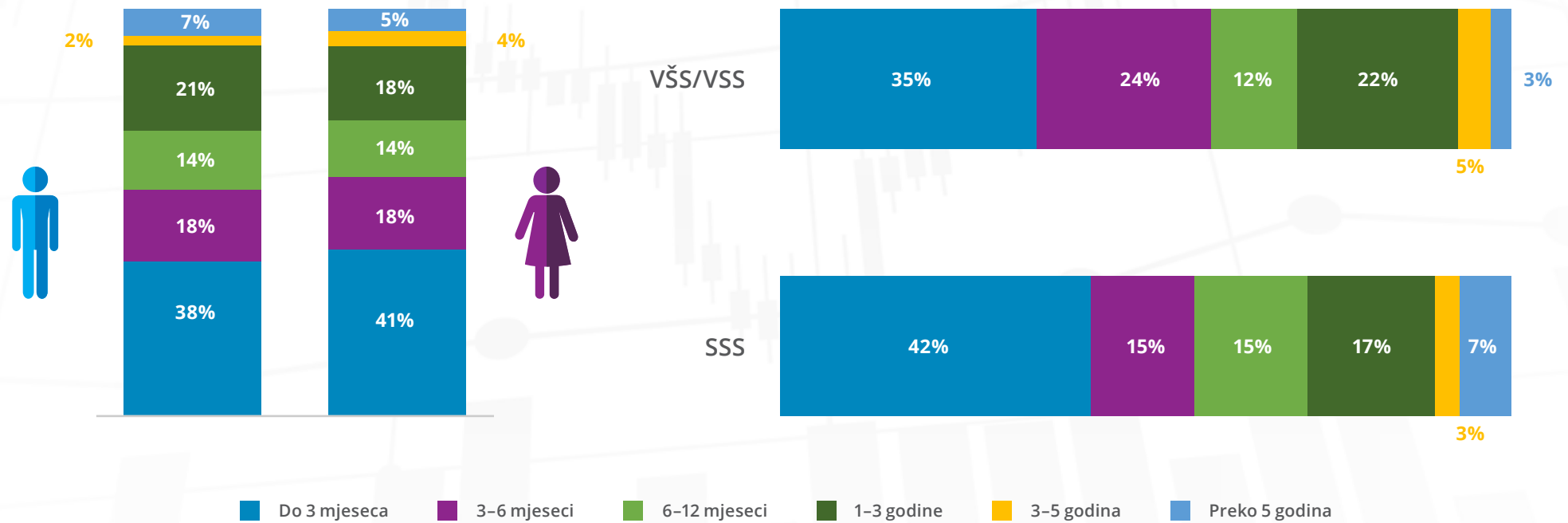
Od nezaposlenih ispitanika iz Hrvatske najviše ih je nezaposleno 3 mjeseca ili manje, 17% je bez posla između 3 i 6 mjeseci, dok manji broj ispitanika na posao čeka dulje od 5 godina.

U Bosni i Hercegovini je više onih kojima preko pet godina traje status nezaposlenosti.

Po rezultatima vidimo da nezaposleni do posla uvjerljivo najbrže dolaze u Hrvatskoj, tu je i najmanji postotak onih koji su nezaposleni više od pet godina.

Koliko dugo ste nezaposleni?

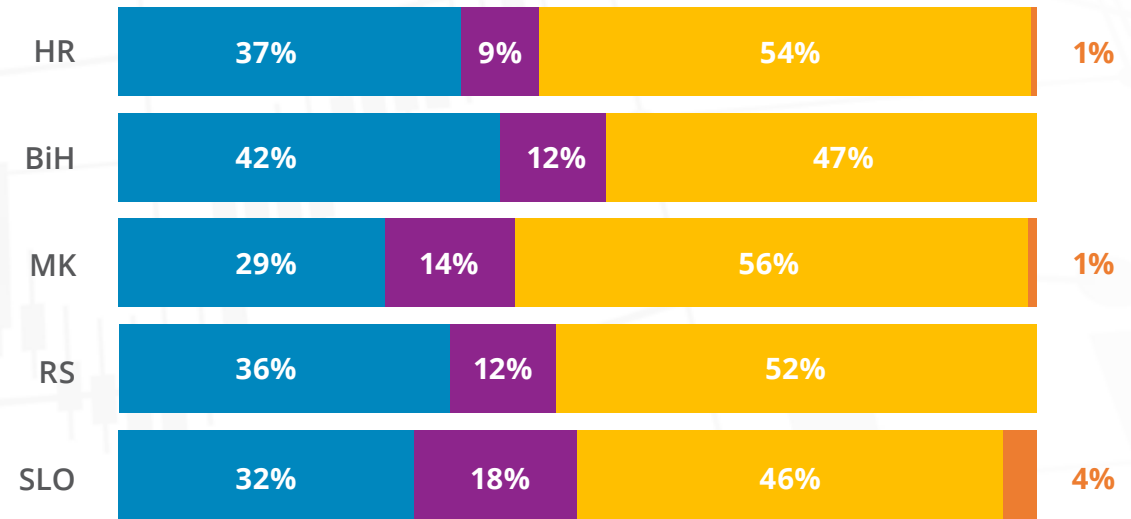
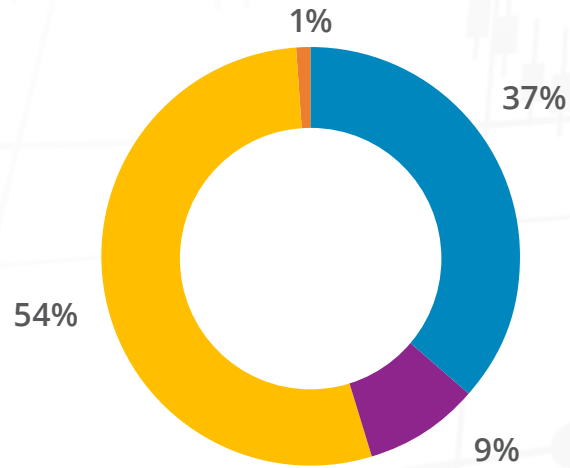
Nema većih razlika po spolu u trajanju nezaposlenosti ispitanika u Hrvatskoj. Tek nešto više muškaraca nego žena nezaposleno je dulji period, više od godine dana.

Nešto više ispitanika srednje stručne spreme nezaposleno je više od godinu dana, naprema ispitanicima više i visoke stručne spreme.

Ispitanici sa srednjom stručnom spremom su nešto fleksibilniji te ih je više nezaposleno manje od tri mjeseca, dok je bez posla više od pola godine do godine dana, više onih sa višom i visokom stručnom spremom.

Kakav posao tražite?

■ Posao u struci   ■ Posao van struke   ■ Bilo kakav posao   ■ Ne tražim posao

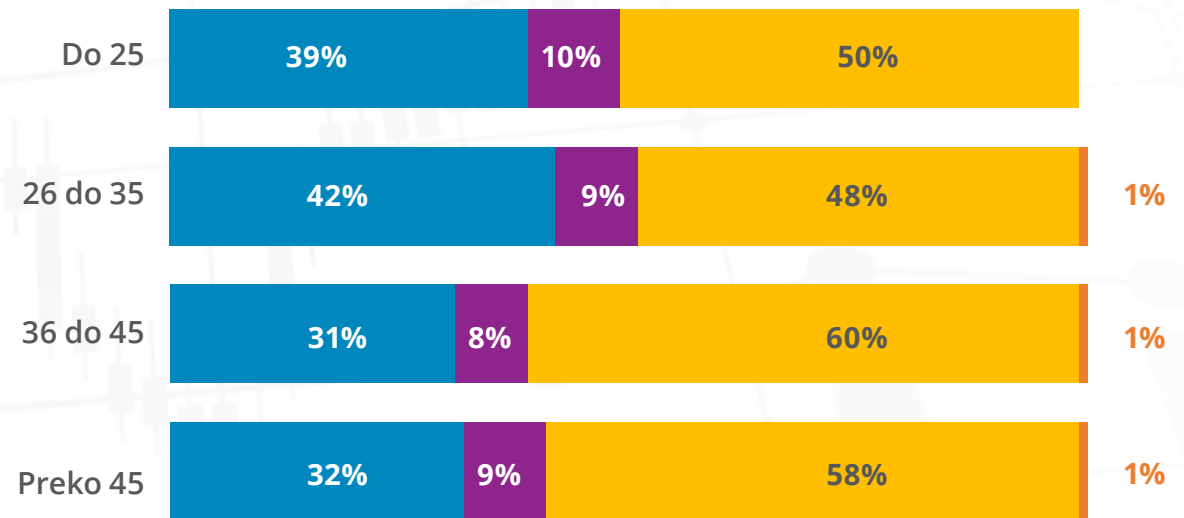
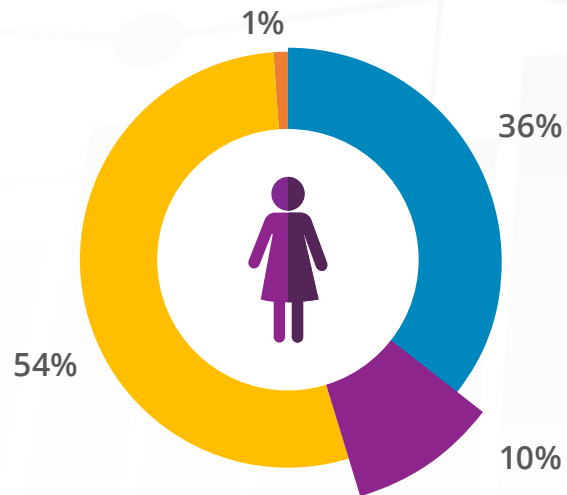
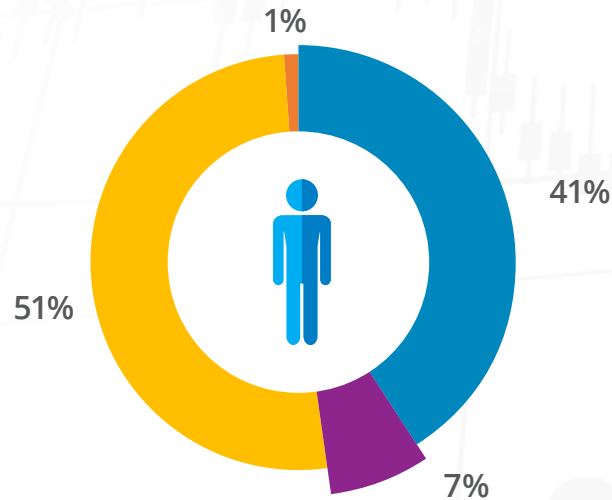
Većina nezaposlenih iz Hrvatske traži bilo kakav posao, bez obzira je li riječ o onima u struci ili izvan nje, što je ipak manje nego prošle godine kada je bilo kakav posao tražilo njih dvije trećine (65%). U odnosu na prošlu godinu više je onih ispitanika koji posao traže isključivo u struci (37%).

Manji dio nezaposlenih traži posao isključivo van struke.

Posao u struci u najvećoj mjeri traže nezaposleni iz Bosne i Hercegovine, a u najmanjoj oni iz Makedonije.

Kakav posao tražite?

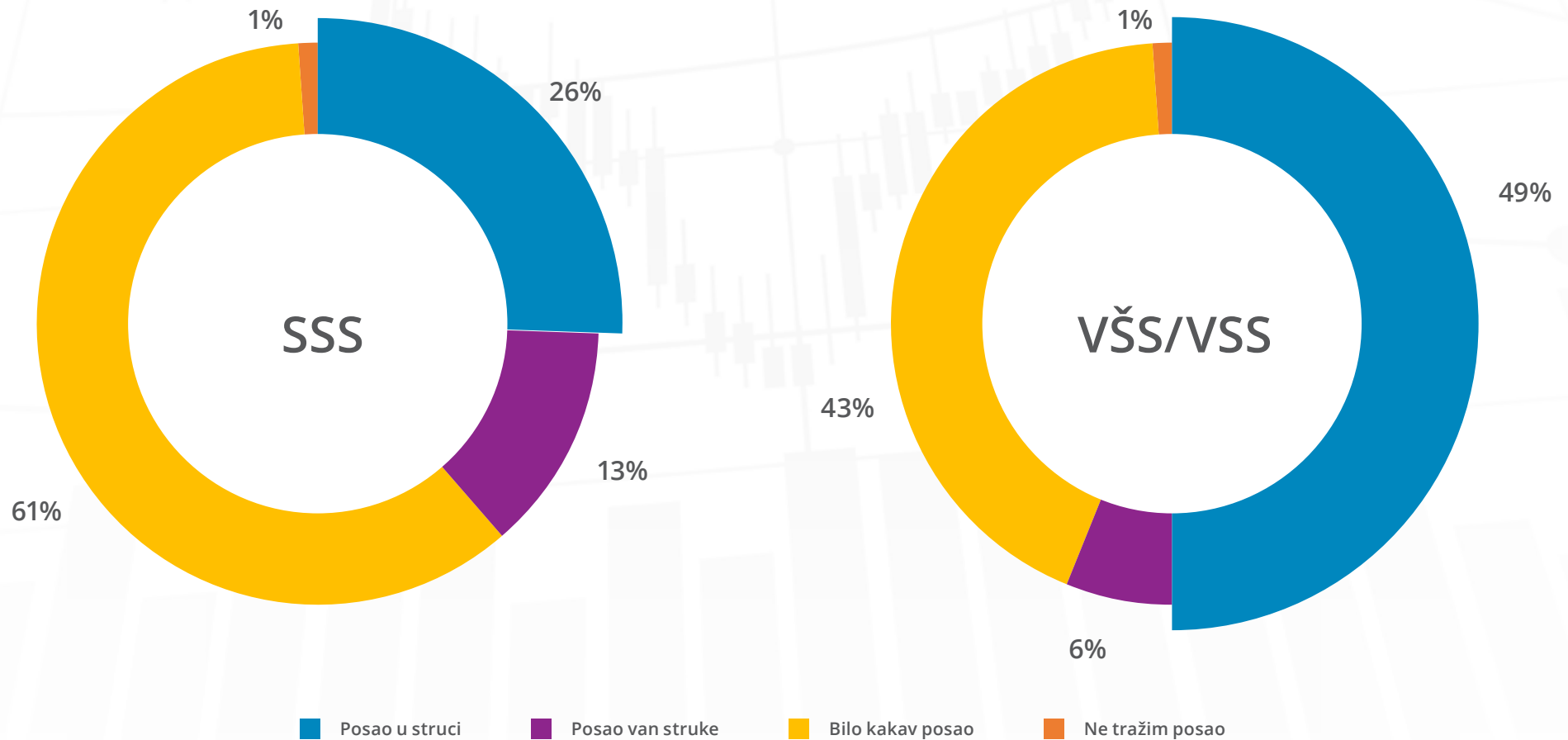

Nezaposleni muškarci u Hrvatskoj u većoj mjeri nego žene traže posao u struci.

Ispitanici stariji od 35 godina u većoj mjeri pristaju na bilo kakav posao, dok oni do 35 godina više gledaju posao u struci.

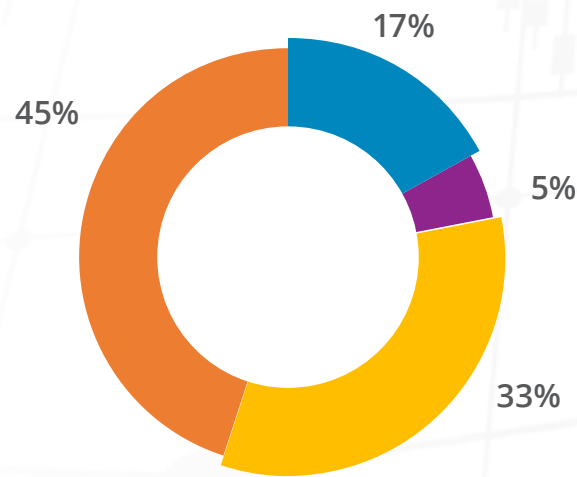
Kakav posao tražite?

Ispitanici više i visoke stručne spreme u značajno većoj mjeri traže posao u struci, što nije neobično, obzirom da su u školovanje uložili više vremena.

U kojoj mjeri se promijenila ponuda poslova od izbijanja epidemije?

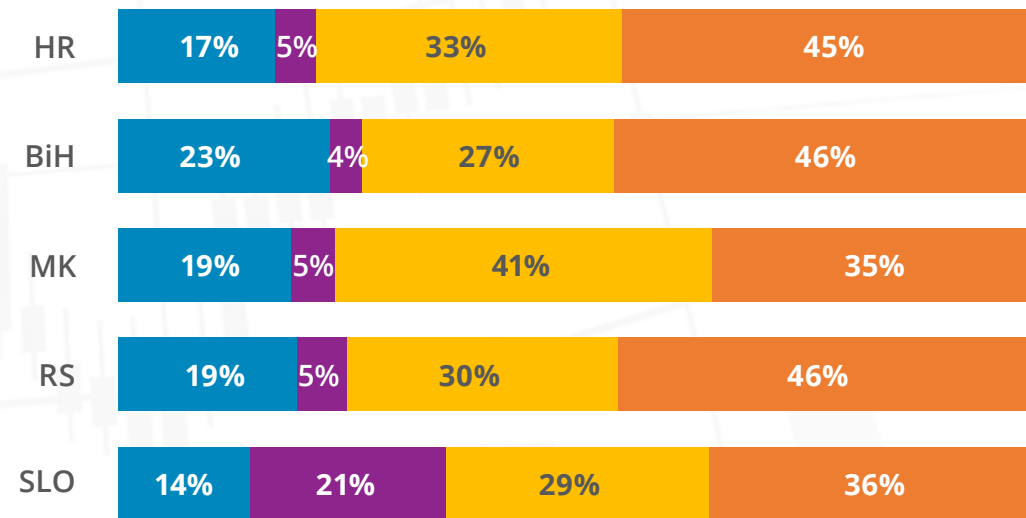

■ Nije se promijenila

■ Ponuda poslova je veća

■ Ponuda poslova je manja

■ Nekih poslova se traži više nego prije, a nekih manje

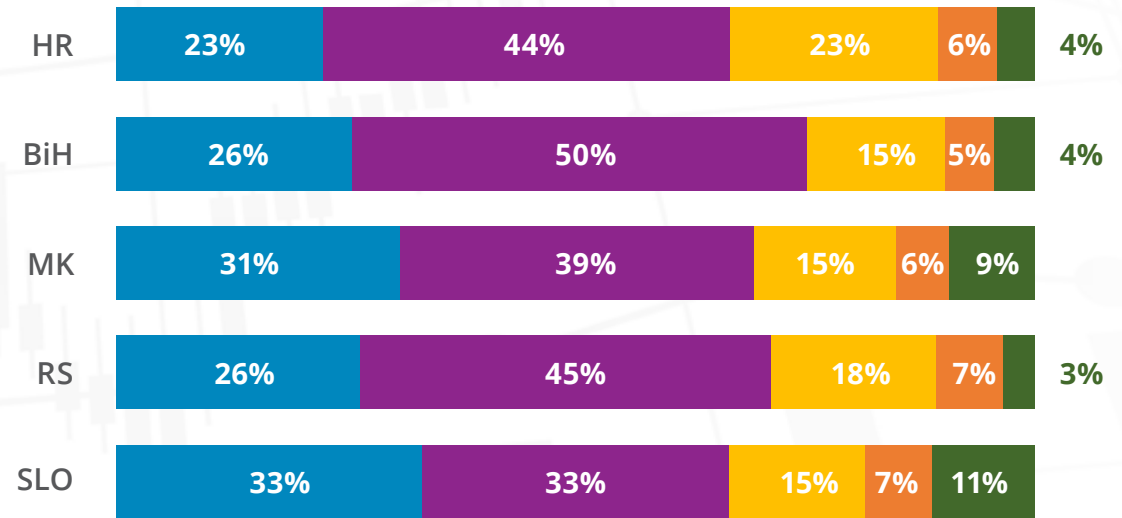
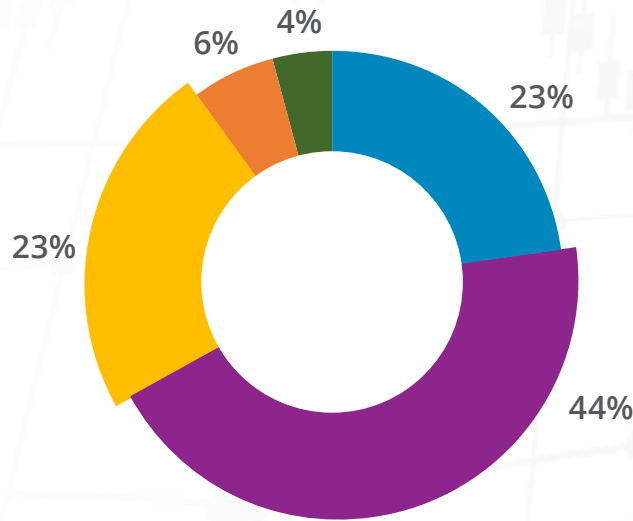
Iako podaci pokazuju suprotno, **trećina ispitanika iz Hrvatske smatra kako je trenutno ponuda poslova manja nego prije godinu i pol dana**, dok ih najviše smatra kako se ponuda za neka zanimanja povećala – kao što su IT i građevina, ali smanjila za druga..

Da se ponuda poslova smanjila u posljednjih godinu i pol u najvećoj mjeri smatraju ispitanici iz Makedonije, dok čak petina ispitanika iz Slovenije smatra kako se ponuda povećala.

Dobivate li odgovor poslodavaca na prijavu za posao?

■ Gotovo nikad
 ■ Rijetko
 ■ Na od prilike polovicu prijava
 ■ Često
 ■ Gotovo uvijek

67% ispitanika rijetko dobije povratnu informaciju na prijavu za posao.

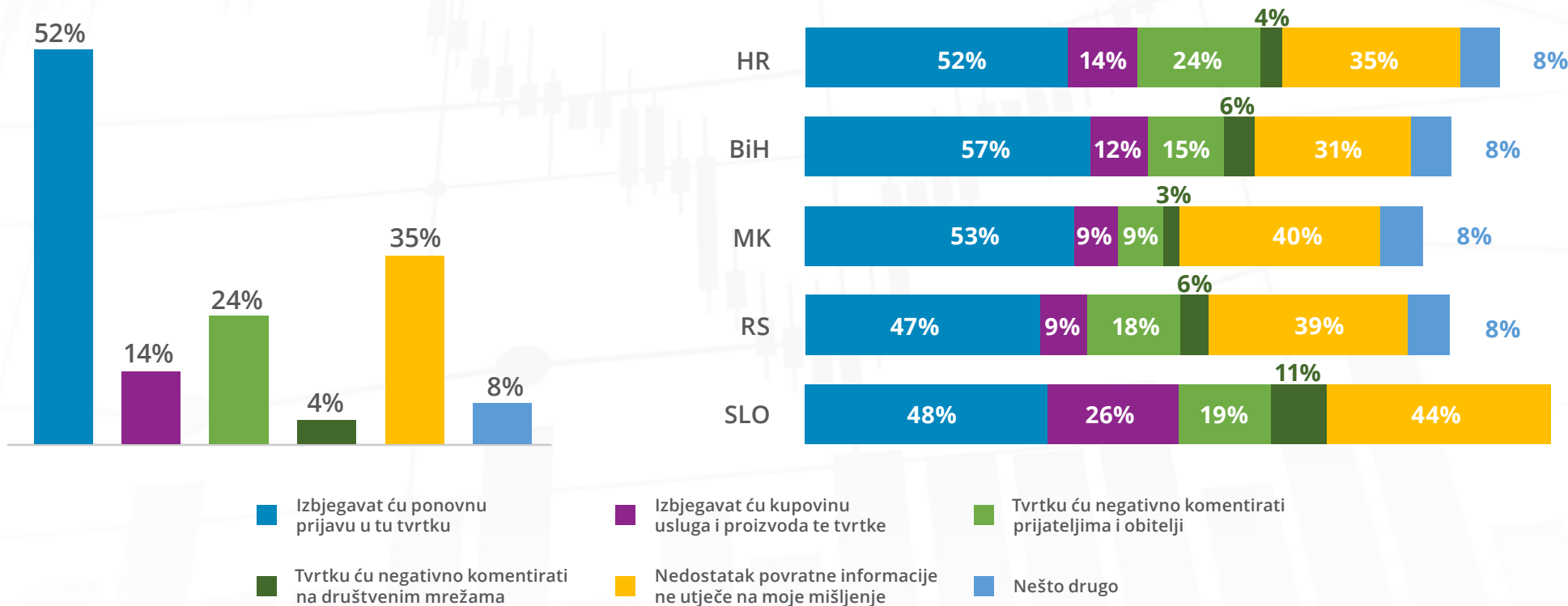
Iako smo svjedoci da je do zaposlenika sve teže doći, i dalje kandidati ne dobivaju odgovor poslodavca na prijavu za posao. Čak dvije trećine ispitanika iz Hrvatske kaže da nikada ili tek rijetko dobiju povratnu informaciju na prijavu za posao.

Četvrtina ispitanika (23%) izjavila je kako dobiva odgovore na od prilike polovicu prijava, a tek 10% ispitanika odgovor dobiva često ili uvijek.

Uvjerljivo najčešće odgovor na prijavu dobivaju ispitanici iz Slovenije (petina ih dobije odgovor često ili uvijek), dok najveći problem s tim imaju ispitanici iz Bosne i Hercegovine, gdje tri od četiri ispitanika (75%) ostane bez ikakvog odgovora prilikom prijave za posao.

Kako nedostatak povratne informacije na prijavu na posao utječe na vaše mišljenje o tvrtki?

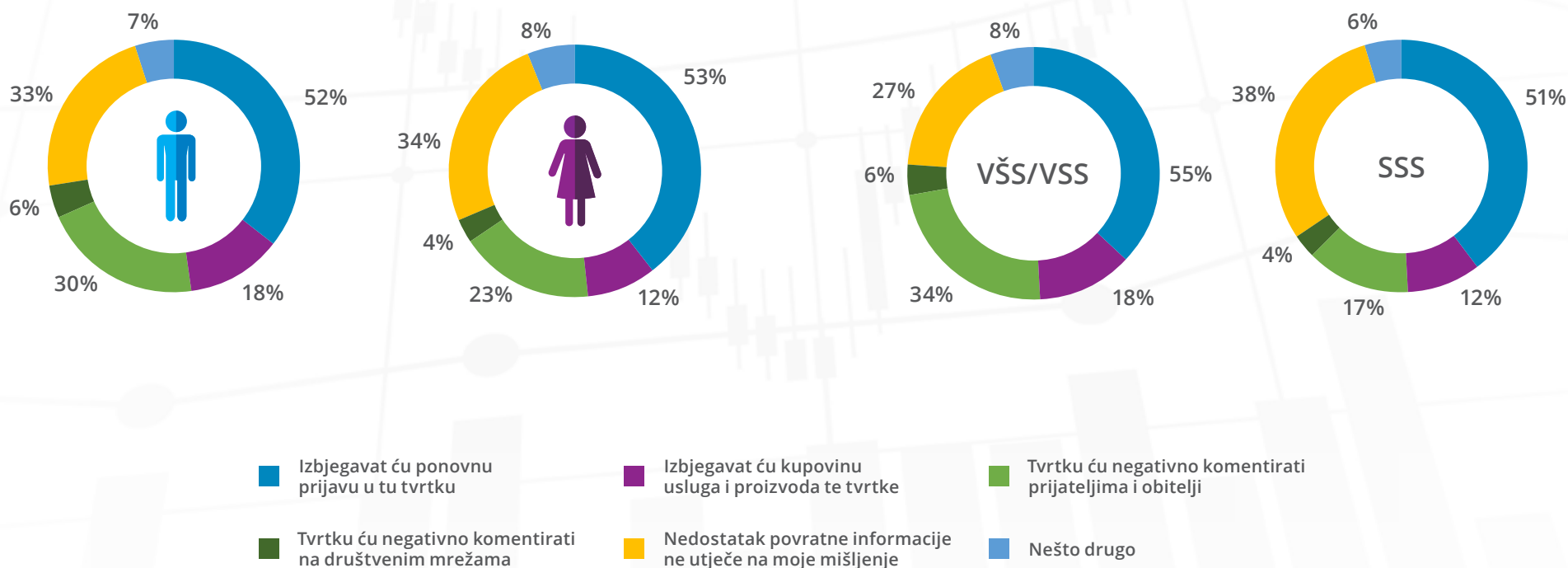

Kako je ovo loše za employer branding tvrtki govori i podatak da će ispitanici **izbjegavati ponovno se prijaviti na oglas** u tvrtku gdje nisu dobili povratnu informaciju (52%), tvrtku će negativno komentirati prijateljima i obitelji (24%) ili će čak izbjegavati koristiti proizvode i usluge te tvrtke (14%). Ipak, trećina ispitanika (35%) izjavila je kako neodgovaranje na prijavu za posao ne utječe na njihovo mišljenje o toj tvrtki.

Ispitanici iz Slovenije u većoj će mjeri nego ostali ispitanici izbjegavati kupovinu proizvoda i usluga tvrtke od koje nisu dobili povratnu informaciju te će ju više negoli ostali ispitanici negativno komentirati na društvenim mrežama. Ispitanici iz Hrvatske će više nego ostali tvrtku negativno komentirati obitelji i prijateljima, dok će ispitanici iz Bosne i Hercegovine više nego drugi izbjegavati ponovno se prijaviti na oglase te tvrtke.

Kako nedostatak povratne informacije na prijavu na posao utječe na vaše mišljenje o tvrtki?

Muškarci i žene podjednako će reagirati na nedobivanje povratne informacije na prijavu na oglas, iako će muškarci u nešto većoj mjeri tvrtku loše komentirati prijateljima, ali će i u većoj mjeri izbjegavati kupovinu usluga i proizvoda te tvrtke.

Ispitanici više i visoke stručne spreme u većoj će mjeri reagirati na nedobivanje povratne informacije – ispitanici sa srednjom stručnom spremom u većoj mjeri izjavljuju kako nedobivanje takve informacije ne utječe na njihovo ponašanje.

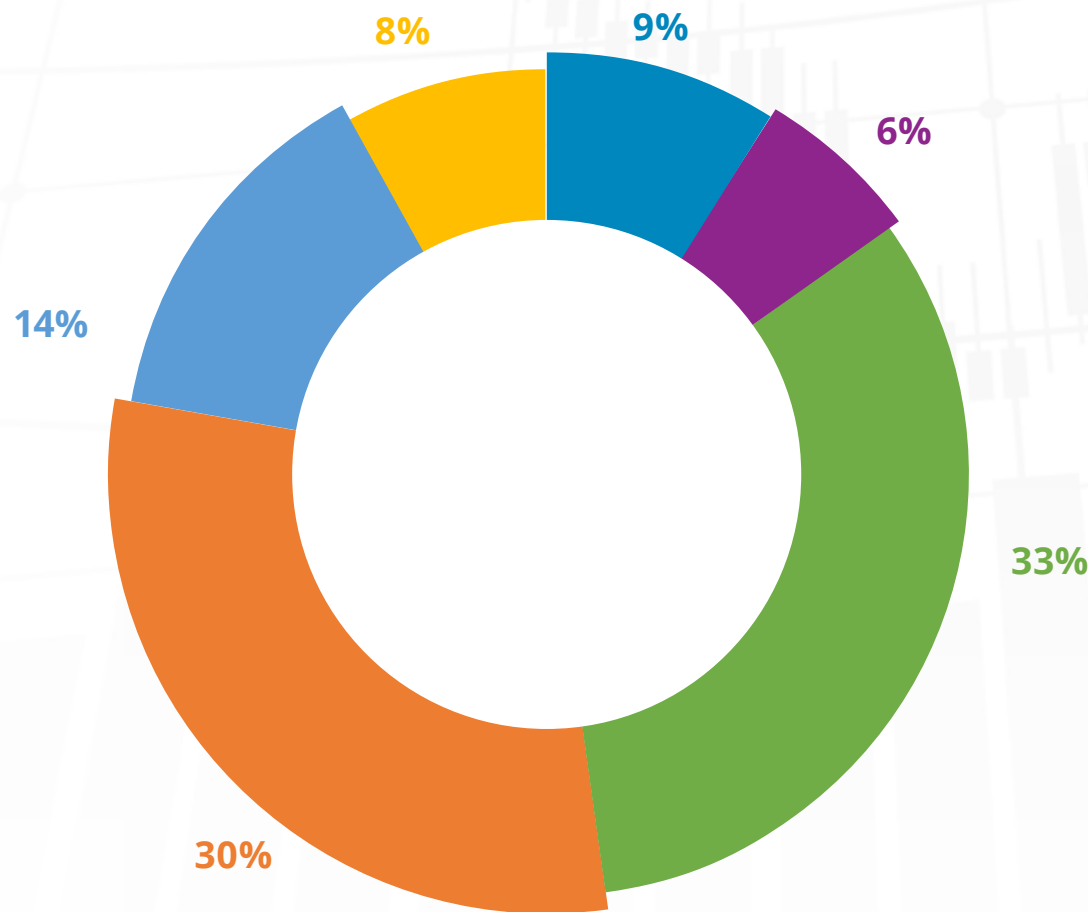
STUDENTI I UČENICI

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

Koliko očekujete da će za vas trajati period traženja posla nakon završetka školovanja?

39%

Ispitanika iz Hrvatske koji se još školuju vjeruje kako novi posao mogu pronaći u roku od tri mjeseca nakon što završe školovanje, dok 9% ispitanika posao već čeka ili već rade.

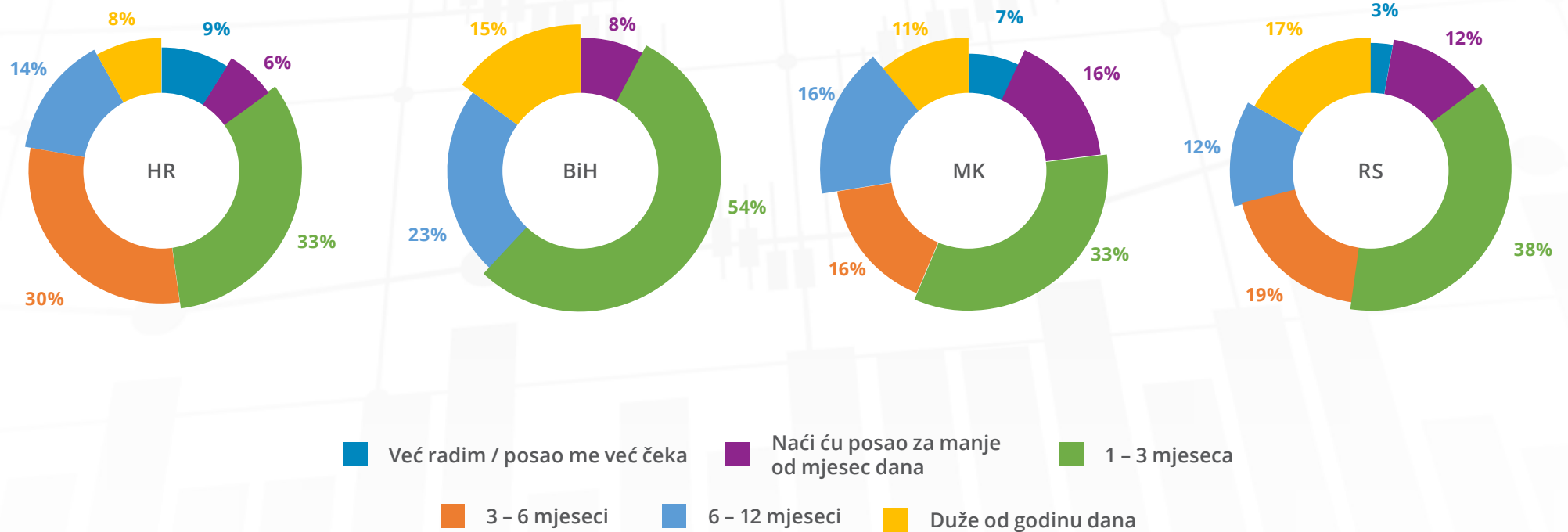
30% anketiranih iz Hrvatske očekuje da će njihova potraga za poslom trajati tri do šest mjeseci, a petina predviđa da će posao tražiti dulje od pola godine.

Ispitanici su sve manje optimistični oko perioda pronalaska posla: 2019. godine je 19% ispitanika vjerovalo da će posao naći za manje od mjesec dana, u 2020. je taj postotak iznosio 10%, da bi ove godine pao na svega 6%.

Već radim / posao me već čeka	3 - 6 mjeseci
Naći ću posao za manje od mjesec dana	6 - 12 mjeseci
1 - 3 mjeseca	Duže od godinu dana

Koliko očekujete da će za vas trajati period traženja posla nakon završetka školovanja?

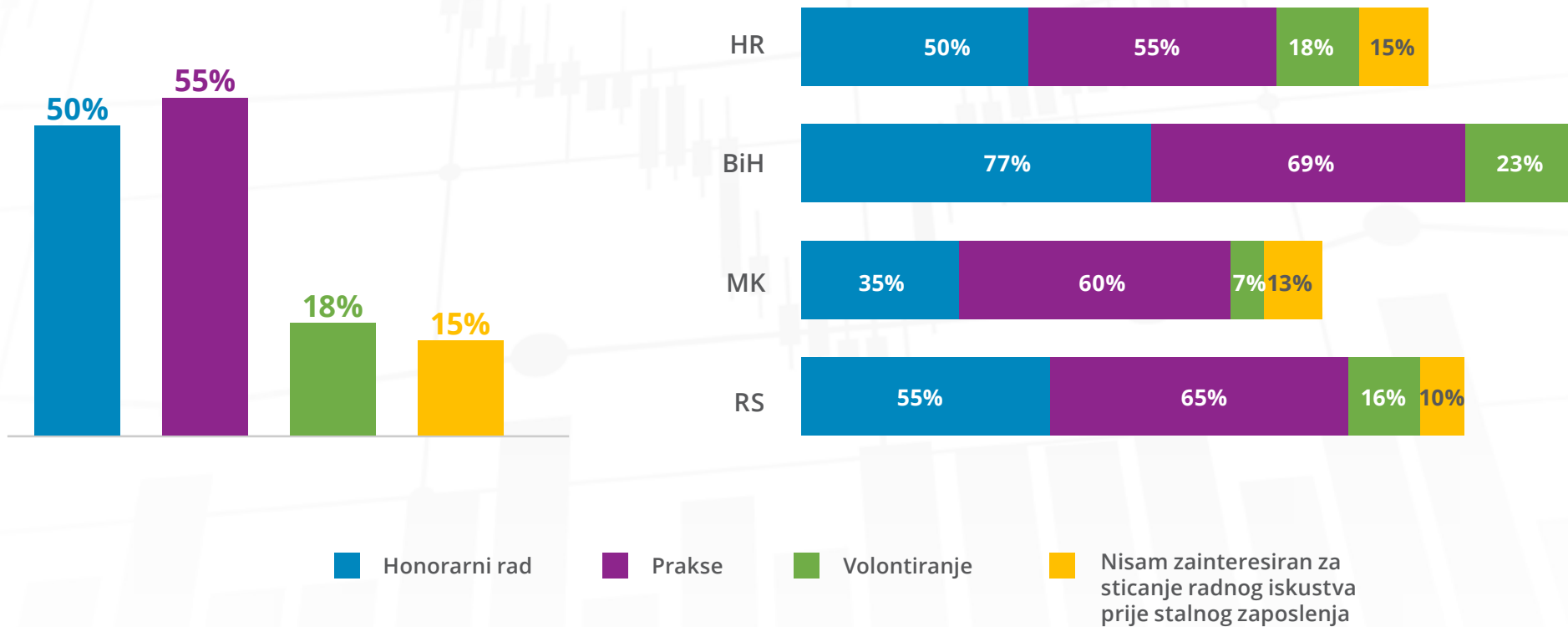
Ispitanici iz Makedonije i Hrvatske najviše su uvjereni da će brzo pronaći posao po završetku školovanja, već unutar mjesec dana.

Najmanje optimizma ima u Srbiji i Bosni i Hercegovini gdje 17%, odnosno 15% mladih smatra da će im za taj zadatak trebati duže od godinu dana.

*zbog premalog uzorka nemoguće je prikazati podatke za Sloveniju

Za koje oblike sticanja radnog iskustva prije stalnog zaposlenja ste zainteresirani?

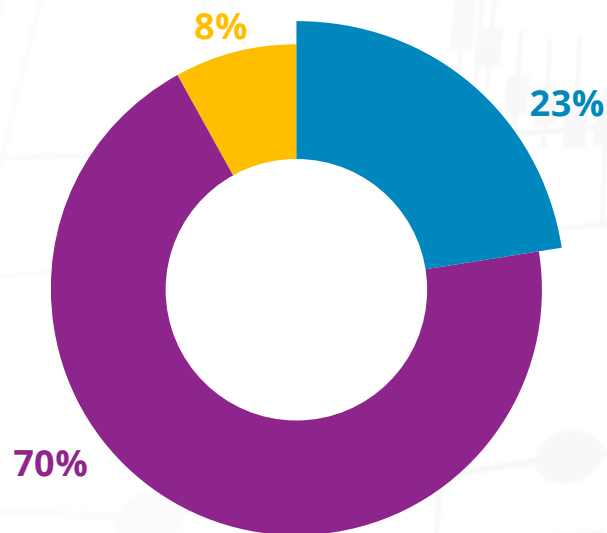

Kako bi stekli neko radno iskustvo prije pravog zaposlenja ispitanici iz Hrvatske su spremni odraditi praksu (55%) ili honorarno raditi (50%), dok je za volontiranje zainteresirano njih svega 18%.

Honorarni rad najpopularniji je oblik sticanja radnog iskustva u Bosni i Hercegovini, dok je volontiranje najmanje popularno u Makedoniji.

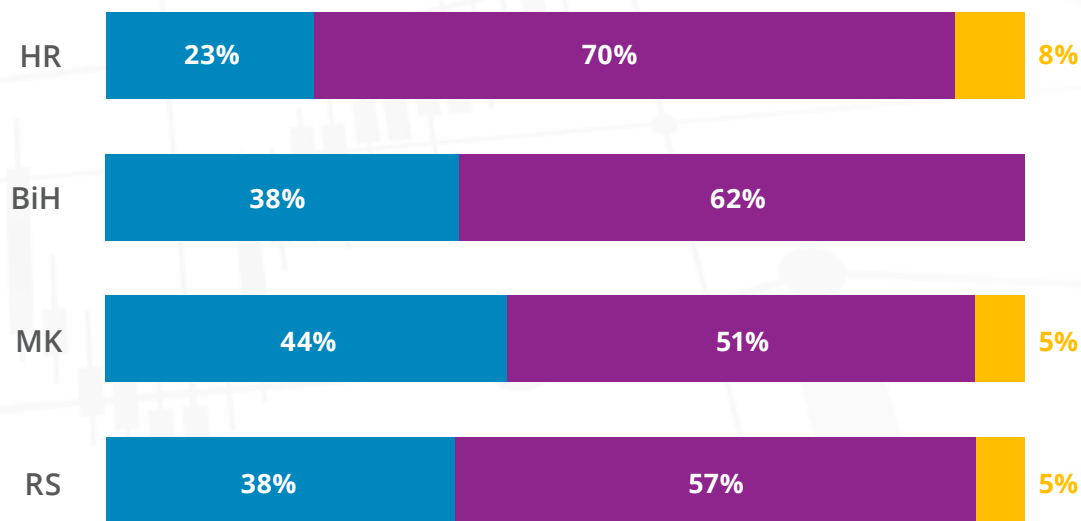
Imate li jasnu predodžbu o budućem zanimanju kojim se želite baviti?

Da, točno znam šta želim raditi

Imam neke ideje, ali nisam 100% siguran/a

Ne znam još čime se želim baviti

Ohrabruje činjenica da samo 8% mladih osoba još uvijek nema jasnu predodžbu čime se žele baviti nakon završetka školovanja dok preostali ispitanici, čak i ako nisu sto posto sigurni u kojem smjeru krenuti, ipak **imaju određenu viziju onoga čime se žele baviti.**

Najviše ispitanika iz Makedonije zna točno čime se želi baviti nakon završetka školovanja. U Hrvatskoj je najviše onih nesigurnih, ali i onih koji još nemaju odgovor na to pitanje.

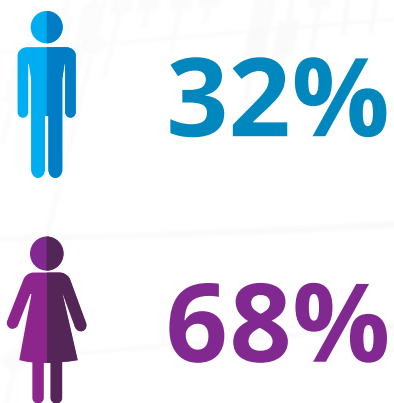

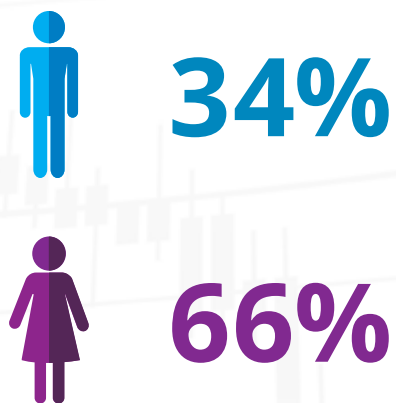
DEMOGRAFIJA

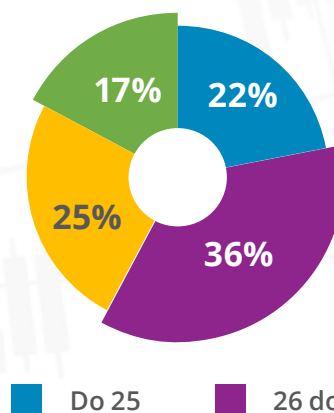
REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

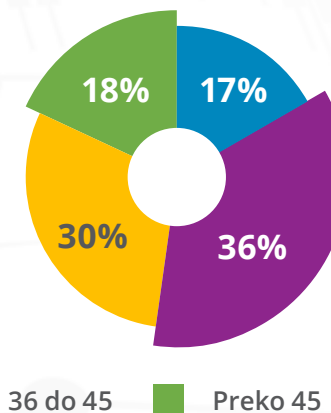
Hrvatska

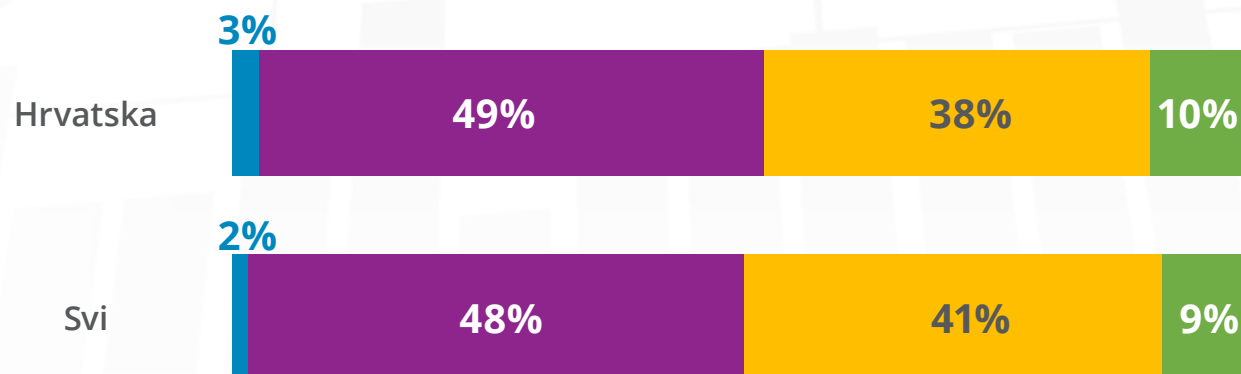
Svi

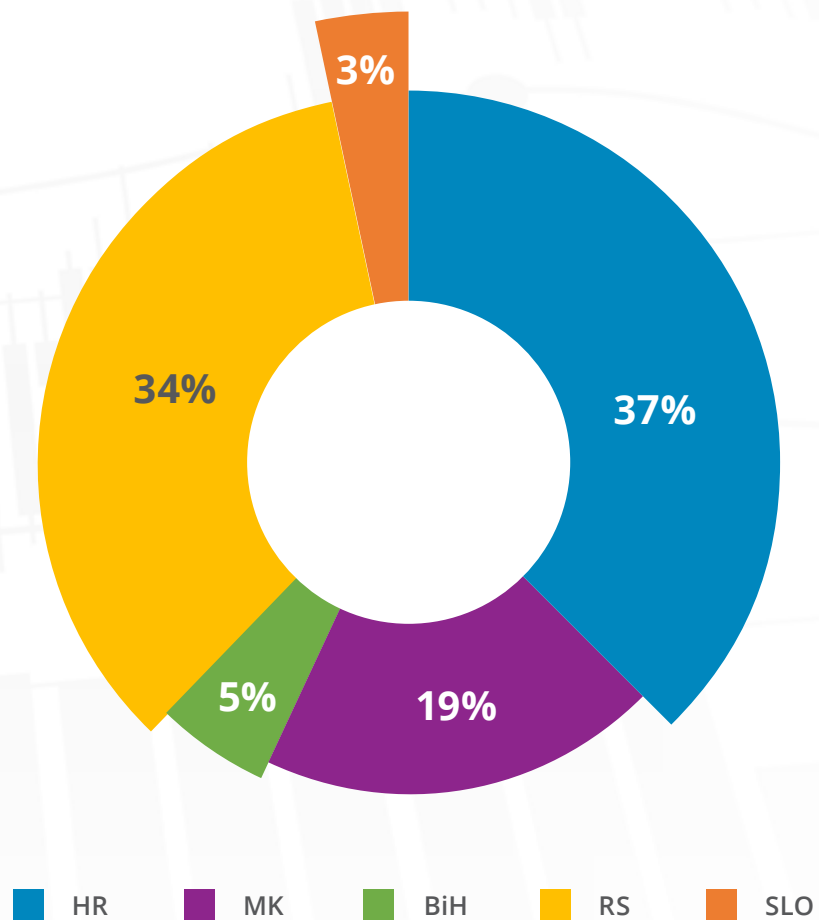

Hrvatska

Svi

ZAKLJUČAK

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

DOBRI MEĐULJUDSKI ODNOSI NAJVAŽNIJI SU FAKTOR PRILIKOM ODABIRA RADNOG MJESTA

Naime, čak 64% ispitanika iz Hrvatske odabralo je upravo **međuljudske odnose kao jedan od najvažnijih faktora pri izboru poslodavca**. Na drugom mjestu nalazi se visina plaće (63%), a na trećem mogućnost učenja i napredovanja (41%).

Dobri međuljudski odnosi na prvom su mjestu ispitanicima iz Hrvatske i Slovenije (gdje dijele mjesto s visinom plaće), dok je ispitanicima iz ostalih zemalja (Bosne i Hercegovine, Srbije te Makedonije) na prvom mjestu visina plaće.

Sudionike istraživanja smo upitali što je po njihovu mišljenje najvažnije za dobivanje posla, odnosno čime mogu osvojiti potencijalnog poslodavca.

Najviše ispitanika iz Hrvatske (29%) smatra da su to motivacija i želja za zaposlenjem te njihova znanja i vještine (28%). Zanimljivo je da svega 6% ispitanika smatra kako je za dobivanje posla važna sreća, a 12% da su važni dobri kontakti i poznanstva. Formalno obrazovanje ističe svega 2% ispitanika, dok 3% smatra kako je važna stranačka pripadnost.

Kad je o regiji riječ, Slovenci i Makedonci u nešto većoj mjeri nego ostali ključnim faktorom za dobivanje posla navode radno iskustvo.

Kad je riječ o **priželjkivanoj plaći**, u prosjeku, tu ispitanici iz Hrvatske očekuju u **prosjeku 1021 euro**. Očekivana plaća u Hrvatskoj je svega 7% viša od stvarne prosječne plaće.

U prosjeku, ispitanici u Sloveniji imaju najviša očekivanja, preko 1500 eura u prosjeku, ali imaju i najvišu prosječnu plaću. Željena plaća u Sloveniji 25% viša od stvarne prosječne plaće.

Sa druge strane najniža očekivanja su u Makedoniji, 523 eura, što je 12% više od onoga što je prosječna plaća u Makedoniji. Ispitanici iz Srbije očekuju 759 eura, dok im je prosječna plaća 547, a oni iz Bosne i Hercegovine očekuju 783, za razliku od 515 euro prosječne plaće.

Većina zaposlenih u Hrvatskoj u idućih godinu dana planira promijeniti posao, ipak nešto manje nego prošle godine. Posao u najvećoj mjeri žele mijenjati upravo ispitanici iz Hrvatske, dok u najmanjoj mjeri to žele ispitanici iz Slovenije (40%).

Nešto više od **četvrtine ispitanika iz Hrvatske boji se da bi mogli ostati bez posla** u narednih godinu dana, ali ipak dosta manje nego prošle godine.

Gubitka posla u najvećoj se mjeri boje ispitanici iz Srbije (30%), a najmanje iz Bosne i Hercegovine (22%).

UVJETI NA POSLU SU UKAO I PRIJE PANDEMIJE

Obzirom na turbulentne godinu i pol iza nas **radni uvjeti nisu se previše promijenili**, barem tako smatra gotovo polovica ispitanika (45%). Da su uvjeti ipak lošiji u odnosu na pretpandemijsko vrijeme smatra 39% ispitanika, i to prvenstveno zbog smanjenja plaće, narušenih međuljudskih odnosa i većeg opsega posla. Ima i onih

ispitanika, doduše manje (16%) kojima su se radni uvjeti u posljednjih godinu i pol dana poboljšali, bilo da se radi o omogućenom radu od kuće, povišicama ili pak napredovanju.

Nema većih razlika u tome koliko su se uvjeti rada promijenili u posljednjih godinu i pol dana, u svim zemljama u najvećoj su mjeri uvjeti ostali isti lošiji. Da su se uvjeti popravili u najvećoj mjeri izjavili su ispitanici iz Bosne i Hercegovine (23%).

Pandemija je omogućila rad od kuće, u proteklo vrijeme bili smo svjedoci kako je većina zaposlenih, a kojima je posao to omogućavao, radila od kuće. Sada, godinu i pol kasnije, **radnici se sve više vraćaju na radna mjesta**. Trenutno više od polovice ispitanika (61%) radi s radnog mjesta iako bi im posao dozvoljavao rad od kuće. Četvrtina ispitanika (23%) ima hibridni način rada – djelomično s radnog mjesta, djelomično od kuće, dok ih svega 15% radi isključivo od kuće.

Gledajući regiju, Slovenci u najmanjoj mjeri dolaze u urede, isključivo s radnog mjesta radi tek njih trećina (33%), dok u najvećoj mjeri oni imaju mogućnost hibridnog načina rada (53%). Ispitanici iz Hrvatske prednjače u radu s radnog mjesta u odnosu na druge države regije (61% ispitanika iz Hrvatske, 60% iz Bosne i Hercegovine, 60% iz Makedonije, te 54% iz Srbije).

Kada bi birali tvrtku prema vlasništvu ispitanici iz Hrvatske bi najradije odabrali privatnu tvrtku u stranom vlasništvu (33%), a u najmanjoj mjeri privatnu tvrtku u domaćem vlasništvu (15%). Četvrtina ispitanika (25%) najradije bi pokrenuli vlastiti posao, slično koliko bi radilo u državnim tvrtkama (23%).

Strano privatno vlasništvo je naročito popularno u Bosni i Hercegovini (44%) i Makedoniji (42%), dok domaće privatne tvrtke u najvećoj mjeri biraju ispitanici iz Slovenije (29%).

NEZAPOSLENI

Od nezaposlenih ispitanika iz Hrvatske najviše (40%) ih je nezaposleno 3 mjeseca ili manje, 17% je bez posla između 3 i 6 mjeseci, dok 6% ljudi na posao čeka dulje od 5 godina.

Većina nezaposlenih (54%) traži bilo kakav posao, bez obzira je li riječ o onima u struci ili izvan nje, što je ipak manje nego prošle godine kada je bilo kakav posao tražilo njih dvije trećine (65%). U odnosu na prošlu godinu (28%) više je onih ispitanika koji posao traže isključivo u struci (37%).

Posao u struci u najvećoj mjeri traže nezaposleni iz Bosne i Hercegovine, a u najmanjoj oni iz Makedonije.

Iako podaci pokazuju suprotno trećina ispitanika (33%) smatra kako je **trenutno ponuda poslova manja nego prije godinu i pol dana**. Svega 5% ispitanika smatra kako je ponuda veća sada nego prije, dok ih najviše (45%) smatra kako se ponuda za neka zanimanja povećala – kao što su IT i građevina, ali smanjila za druga.

Iako smo svjedoci da je do zaposlenika sve teže doći, i dalje **kandidati ne dobivaju odgovor poslodavca na prijavu za posao**. Čak dvije trećine ispitanika (67%) kaže da nikada ili tek rijetko dobiju povratnu informaciju na prijavu za posao. Četvrtina ispitanika (23%) izjavila je kako dobiva odgovore na od prilike polovicu prijave, a tek 10% ispitanika odgovor dobiva često ili uvijek.

Uvjerljivo najčešće odgovor na prijavu dobivaju ispitanici iz Slovenije (petina ih dobije odgovor često ili uvijek), dok najveći problem s tim imaju ispitanici iz Bosne i Hercegovine, gdje tri od četiri ispitanika (75%) ostane bez ikakvog odgovora prilikom prijave za posao.

Kako je ovo loše za *employer branding* tvrtki govori i podatak da će ispitanici izbjegavati ponovno se prijaviti na oglas u tvrtku gdje nisu dobili povratnu informaciju (52%), tvrtku će negativno komentirati prijateljima i obitelji (24%) ili će čak izbjegavati koristiti proizvode i usluge te tvrtke (14%). Ipak, trećina ispitanika (35%) izjavila je kako neodgovaranje na prijavu za posao ne utječe na njihovo mišljenje o toj tvrtki.

ISPITANICI SU SVE MANJE OPTIMISTIČNI OKO PERIODA PRONALASKA POSLA

Od ispitanika koji se još školuju, najveći broj njih iz Hrvatske, njih 39%, vjeruje kako novi posao mogu pronaći u roku od tri mjeseca nakon što završe školovanje, dok 9% ispitanika posao već čeka ili već rade. 30% anketiranih očekuje da će njihova potraga za poslom trajati tri do šest

mjeseci, a petina (21%) predviđa da će posao tražiti dulje od pola godine.

Ispitanici su sve manje optimistični oko perioda pronalaska posla: 2019. godine je 19% ispitanika vjerovalo da će posao naći za manje od mjesec dana, u 2020. je taj postotak iznosio 10%, da bi ove godine pao na svega 6%.

Kako bi stekli neko radno iskustvo prije pravog zaposlenja ispitanici su spremni odraditi praksu (55%) ili honorarno raditi (50%), dok je za volontiranje zainteresirano njih svega 18%.

Ohrabruje činjenica da samo 8% mladih osoba još uvijek nema jasnu predodžbu čime se žele baviti nakon završetka školovanja dok preostali ispitanici, čak i ako nisu sto posto sigurni u kojem smjeru krenuti, ipak imaju određenu viziju onoga čime se žele baviti.

REGIONALNI SAJAM POSLOVA

Voditeljica projekta: **Stela Tadin**

Izveštaj izradila: **Antonija Bušić**

Grafička obrada: **Toni Lugarov**

www.regionalnisajamposlova.com